

INHOUD

Jaarverslag 2021

Indien u dit bestand digitaal raadpleegt, kunt u naar het gewenste onderdeel van het jaarverslag door hieronder tweemaal op de gewenste titel te klikken.

Inleiding

1. SGP

1.1. Bestuur & Organisatie	14
1.2. Ondersteuning van afdelingen en kiesverenigingen	15
1.3. Communicatie en informatievoorziening	17
1.4. Organisatie verkiezingen	18

2. BSV

2.1. Over de BSV	19
2.2. Activiteiten	19
2.3. Tot slot	20

3. TK

3.1. Over de Tweede Kamer	21
3.2. Activiteiten	22
3.3. Het jaar in cijfers	24
3.4. Tot slot	25

4. EK

4.1. Over de Eerste Kamer	26
4.2. Activiteiten	26
4.3. Tot slot	28

5. EP

5.1. Over het Europees Parlement	29
5.2. Activiteiten	29
5.3. Financieel	31
5.4. Tot slot	31

6. WI

6.1. Over het WI	32
6.2. Activiteiten	33
6.3. Financieel	36
6.4. Tot slot	36

7. SGPJ

7.1. Over SGP-jongeren	37
7.2. Activiteiten	38
7.3. Financieel	39
7.4. Tot slot	39

8. SGPI

8.1. Over SGP-Internationaal	40
8.2. Activiteiten	40
8.3. Financieel	41
8.4. Tot slot	41

Afsluiting

INLEIDING

Jaarverslag 2021

In dit jaarverslag over het jaar 2021 treft u een overzicht van de activiteiten die in SGP-verband hebben plaatsgevonden. Het geeft een beeld van de activiteiten van de partij en van de diverse geledingen. De financiële jaarverslagen van de geledingen worden op de website van de geledingen gepubliceerd zodra deze gereed zijn.

Een veelbewogen jaar ligt achter ons. Het voortdurende coronavirus hield ons land, maar ook heel de wereld, nog steeds in zijn greep. Veel activiteiten zijn stil komen te liggen of konden alleen op digitale wijze plaatsvinden. Daarnaast speelden er tal van zaken die leiden tot verontrusting.

Wat de activiteiten betreft geeft het verslag u een goed beeld van allerlei gebeurtenissen die binnen de SGP en de geledingen hebben plaatsgevonden in het afgelopen jaar. De Tweede Kamerverkiezingen stemden tot dankbaarheid. De drie zetels mochten behouden blijven en opnieuw mocht stemmenwinst geboekt worden. Na een lange en rommelige formatieperiode trad een nieuw kabinet aan. Op tal van terreinen geeft het coalitieakkoord reden tot zorg. Met name betreft dit het gestelde in de medisch-ethische passages, het regenboogakkoord en de teksten betreffende de vrijheid van onderwijs. Ook het doorschuiven van rekeningen naar volgende generaties baart zorg.

Onze vertegenwoordigers mogen daar het SGP-geluid tegenover zetten. Steeds een doordachte boodschap en waar mogelijk met een principiële ondertoon. Het werk mocht zijn voortgang hebben in Europa, in de Staten-Generaal, in de provincies, in de gemeenten en in de waterschappen.

In het verslagjaar is op 7 november ons oud-Tweede Kamerlid, de heer ir. B.J. van der Vlies ons ontvallen op de leeftijd van 79 jaar, na een betrekkelijk korte periode van ziekte. Veel heeft hij voor de partij mogen betekenen. Jarenlang, van 1986 tot 2010, is hij het gezicht van de partij geweest als fractievoorzitter en partijleider. Principieel, daadkrachtig en met een vleug humor heeft hij zijn taak vervuld. Zijn laatste woorden in de Tweede Kamer waren: "Soli Deo Gloria". In het verslagjaar zijn ons eveneens ontvallen de oud-hoofdbestuursleden de heer J. Pijl en de heer P.H.D. van Ree. De Heere gedenke de nabestaanden.

We leven in een tijd met veel onzekerheden. Oorlogsgeweld heeft nu ook ons continent bereikt. Het zijn tekenen der tijden, zoals de Bijbel zegt. Mattheus 24 beschrijft het. Er zullen oorlogen en epidemieën en aardbevingen zijn. "En nog is het einde niet". "Al die dingen zijn een beginsel der smarten". Deze wereld gaat voorbij. Christus zal wederkomen om te oordelen de levenden en de doden. Wat nodig is, is een geloof in de levende Christus. Hij gaat nog door tot de laatste is toegebracht.

1. SGP

Jaarverslag 2021

1.1. Bestuur & Organisatie

Bestuur en personeel

In de op 16 januari 2021 gehouden extra algemene vergadering is drs. D. van Meeuwen gekozen als partijvoorzitter van de SGP. Tijdens de partijdag van 22 mei 2021 zijn drs. ing. G.H. Aversch en dr. H.F. Massink herkozen als lid van het hoofdbestuur. In de vacature van ds. A. Vlietstra en M.F. van Leeuwen zijn respectievelijk ds. R.W. Mulder en P.C. Grinwis gekozen als lid van het hoofdbestuur.

Het hoofdbestuur bestaat op 31 december 2021 uit de volgende personen:

- dhr. drs. D. van Meeuwen | partijvoorzitter
- dhr. ds. G.W.S. Mulder | vicevoorzitter
- dhr. mr. L.G.I. Barth | secretaris
- dhr. J.W. Keuken MBA | penningmeester
- vacature | algemeen adjunct

- dhr. drs. ing. G.H. Aversch
- dhr. J.W. Benschop
- dhr. ds. A.A. Egas
- dhr. P.C. Grinwis
- dhr. mr. M.J.W. Hoek
- dhr. drs. P.W.J. Hoek

- dhr. ds. M. Klaassen
- dhr. ir. L. de Knecht
- dhr. dr. H.F. Massink
- dhr. ds. R.W. Mulder
- dhr. ing. B. van de Weerd

Het dagelijks bestuur van de SGP kwam in 2021 zes keer bij elkaar, het hoofdbestuur vergaderde zeven keer. Als adviseur waren bij de vergaderingen van het hoofdbestuur aanwezig de heren mr. C.G. van der Staij (voorzitter Tweede Kamerfractie van de SGP) en drs. J.W. van Berkum (directeur partijbureau).

De totale personele bezetting is op 31 december 2021 als volgt:

- mw. E. Abbey-van Doorn MA | coördinator SGP-Internationaal (0,5 fte)
- mw. E.E. van Amerongen-van de Weteringh | communicatieadviseur (0,5 fte)
- dhr. drs. J.W. van Berkum | directeur (1,0 fte)
- mw. H.W. Buurveld-Boer | interieurverzorgster (0,28 fte)
- mw. B.B. van der Elst-de Weerd | secretarieel-administratief medewerker (0,4 fte)
- dhr. W. Goudriaan | adviseur afdelingen/kiesverenigingen (1,0 fte)
- mw. T. van Ingen-Olieman | secretarieel-administratief medewerker (0,4 fte)
- mw. H.M. de Leeuw-Neeleman | secretarieel-administratief medewerker (0,9 fte)
- mw. M. van Oost-Mitocaru MA | coördinator SGP-Internationaal (0,2 fte)
- mw. drs. S. Paul-Cammeraat | controller (0,5 fte)
- mw. C.W. Pors-de Visser | secretarieel-administratief medewerker (0,5 fte)
- dhr. J.S. van der Ree Doolaard | adviseur communicatie/eindredacteur De Banier (0,89 fte)
- mw. A. Roos | communicatiemedewerker (0,9 fte)
- dhr. P. Smit | beleidsadviseur (1,0 fte)
- mw. A.C. Weerheim | managementassistente (1,0 fte)
- mw. M. Westerhout | administrateur (1,0 fte)
- dhr. P.G. Wijland | coördinator SGP-Bestuurdersvereniging (0,8 fte)

In het verslagjaar zijn drie nieuwe collega's benoemd:

- Per 1 januari 2021 mw. E. van Amerongen-van de Wetering als communicatiemedewerker.
- Per 1 september 2021 dhr. G. Wijland als coördinator SGP-Bestuurdersvereniging.
- Per 1 november 2021 dhr. P. Smit als beleidsadviseur

Coen de Vries was tot en met 31 januari 2021 als stagiair communicatie werkzaam op het partijbureau. Hij ondersteunde in het bijzonder de campagnecommissie.

In het verslagjaar zijn door het hoofdbestuur twee externe vertrouwenspersonen benoemd.

Overleg met de Partijadviesraad

De Partijadviesraad fungeert voor het hoofdbestuur als representatief adviesorgaan en klankbordgroep uit de achterban van de partij. Het hoofdbestuur heeft in 2021 één keer met de Partijadviesraad vergaderd. In 2021 traden de volgende vijf leden van de partijadviesraad terug: H. Boersma, C.C. Cornet, G.R. van Leeuwen, D. van Meeuwen en T.A. Stoop. In hun plaats zijn benoemd: J.A. van 't Land, J. Lukasse, J.W.M.R. Otte, C.H. Oudijn en D.A. van Tuijl. De Partijadviesraad bestaat op 31 december 2021 uit negentien personen uit verschillende geledingen van de partij. De leden zijn de heren: mr. D. Alblas AA, T. den Boon, drs. M. Bossers, dr.ir. S.M. de Bruijn, ing. J.J. van Burg MSc, A.J. Flach MSc, ir. C.J. Flikweert, L. Kisteman, J.A. van 't Land, J. Lukasse, J.J. Luteijn, Th.A. Meijboom, C. Oomen, J.W.M.R. Otte, drs. C.H. Oudijn, L. van der Tang, D.A. van Tuijl, W.L. Verweij en H.J. van der Wind. Voor vacatures zijn de besturen van afdelingen/kiesverenigingen geconsulteerd namen van potentiële kandidaten in te dienen, zodat er een pool kan worden gevormd waaruit vacatures voor de Partijadviesraad kunnen worden vervuld.

Commissies

Het afgelopen jaar waren diverse commissies/werkgroepen actief:

- **Strategiecommissie.** Deze commissie bewaakt de uitvoering van het door het hoofdbestuur vastgestelde Integraal Strategisch Beleidsplan. Bestuursleden en medewerkers van de partij, de SGP-Bestuurdersvereniging, het Wetenschappelijk Instituut, SGP-jongeren, SGP-Internationaal de Eerste en Tweede Kamerfractie en het Europees Parlement zijn in deze commissie vertegenwoordigd.
- **Structuurcommissie.** Het hoofdbestuur heeft deze commissie ingesteld om met voorstellen te komen tot aanpassing van de bestuursstructuur, waaronder de verkiezing van de voorzitter, de bestuurstermijnen, het herijken en opstellen van bestuursprofielen. Deze commissie heeft haar werkzaamheden beëindigd.
- **Werving en selectiecommissie nieuwe partijvoorzitter.** Deze commissie heeft de werving en selectie van een nieuwe partijvoorzitter gedaan. Na de verkiezing van drs. D. van Meeuwen als partijvoorzitter is deze commissie opgeheven.
- **Verkiezingsprogramma commissie voor de Tweede Kamerverkiezingen.** Deze commissie had tot taak een conceptverkiezingsprogramma op te stellen voor de Tweede Kamerverkiezingen. Het verkiezingsprogramma is op de algemene vergadering van 16 januari 2021 vastgesteld.

Overleg met Landelijk Bestuur van de ChristenUnie

Elk jaar wordt overleg gevoerd met het Landelijk Bestuur van de ChristenUnie. De voorzitters van beide besturen houden tussentijds bilateraal informeel contact. Een afgevaardigde van het hoofdbestuur woont zo mogelijk de algemene vergaderingen van de ChristenUnie bij.

Integraal Strategisch Beleidsplan

In 2021 is een nieuw integraal strategisch beleidsplan opgesteld voor de periode 2022-2025. In het ISB zijn de volgende strategische thema's opgenomen:

1. Verbinding met (potentiële) achterban;
2. Vinden en vormen van talent;
3. Dialoog met de samenleving;
4. Samen doordenken.

Per thema zijn doelen geformuleerd en worden actieplannen opgesteld waaraan de komende jaren wordt gewerkt.

1.2. Ondersteuning van afdelingen en kiesverenigingen

Omvorming van kiesvereniging tot afdeling

Per 1 januari 2015 kent de partij een duale partijstructuur die bestaat uit afdelingen en kiesverenigingen. In de nieuwe structuur zijn de gemeentelijke kiesverenigingen en provinciale verenigingen omgevormd tot gemeentelijke afdelingen en provinciale afdelingen. Op plaatselijk niveau kent de partij zowel afdelingen als plaatselijke kiesverenigingen. Plaatselijke kiesverenigingen kunnen zich vrijwillig omvormen tot afdeling.

In 2021 zijn er drie kiesverenigingen die hebben aangegeven per 1 januari 2022 afdeling te willen worden. Dat zijn Delft, Pijnacker-Nootdorp en Waarde. Delft en Pijnacker-Nootdorp gaan samen als één afdeling Pijnacker/Delft verder.

Per 1 januari 2022 zijn er 69 plaatselijke afdelingen (ruim 50% van de SGP-leden behoort tot een afdeling): Achterhoek, Albrandswaard, Alphen aan den Rijn, Amersfoort, Apeldoorn, Barendrecht, Beekbergen, Bennekom, Benschop-Polsbroek, Breukelen/Maarsse, Bunschoten, Dirksland, Drenthe, Elburg (Doornspijk), Epe, Giessenlanden, Goedereede (Ouddorp), Goes, Gorinchem, Gouda, Haarlemmermeer, Hardenberg, Harderwijk (Hierden), Hardinxveld-Giessendam, Heerde-Wapenveld, Hendrik Ido Ambacht, Hoeksche Waard, Kampen, Kapelle (Biezellinge), Katwijk, Krimpen aan den IJssel, Krimpenerwaard, Kruijningen, Leiden-Leiderdorp e.o., Leusden, Liesveld, Middelburg, Middelharnis/Sommelsdijk, Nijkerk e.o., Noord-Beveland, Noordoostpolder, Nunspeet/Hulshorst, Oldebroek, Oostflakkee, Oudewater, Pijnacker/Delft, Renswoude, Rhenen, Ronde Venen, Rotterdam, Scherpenzeel, Schouwen-Duiveland, Sliedrecht, Soest/Baarn/Eemnes, Sprang-Capelle, Terneuzen, Veenendaal, Veere, Voorne Putten, Voorst (Teuge/Terwolde), Waarde, Waddinxveen, Woerden, Woudenberg, Yerseke, Zaanstad e.o., Zaltbommel, Zeist, Zoetermeer, Zuidplas en Zwijndrecht.

Nieuwe ledenadministratie

Jaarlijks wordt - mede op basis van de wensen en behoeften van secretarissen - het ledenadministratiesysteem doorontwikkeld en nieuwe functionaliteiten toegevoegd. Met het oog op de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) wordt in het bijzonder aandacht gegeven aan de beveiliging van de persoonsgegevens. Uitgangspunt is dat gegevens van leden zo min mogelijk per e-mail worden verzonden. Daarom hebben de secretarissen van afdelingen en kiesverenigingen ook toegang gekregen tot het ledensysteem.

Financiële administratie afdelingen

Het partijbureau verzorgt de contributie-inning van de landelijke leden die zijn toegewezen aan een afdeling. Om deze contributie-inning zo efficiënt mogelijk te organiseren, wordt de contributie zoveel mogelijk digitaal geïnd. Dit proces verloopt goed. Het aantal leden dat het e-mailadres heeft doorgegeven om de contributie digitaal te innen, neemt nog steeds toe. Afdelingsbesturen kunnen er ook voor kiezen dat de contributie van leden automatisch wordt geïncasseerd.

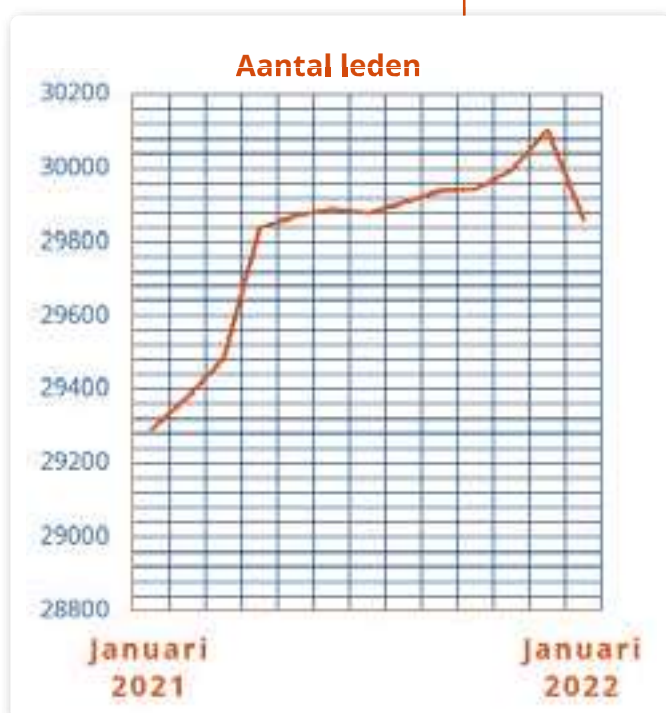
Vitalisering afdelingen/kiesverenigingen

Op verzoek van kiesverenigingen en (provinciale) afdelingen is ondersteuning geboden bij vitaliseringsvraagstukken.

Ledenwerving

Per 1 januari 2021 had de partij 29.345 leden. Op 1 januari 2022 waren dat er 29.878. Dat is een winst van 533 leden. Er zijn 1421 nieuwe leden ingeschreven en 888 leden uitgeschreven. Dat betekent dat de ledenwerfactie succesvol was.

Op de partijdag is hieraan aandacht besteed. 's Gravenpolder, Damwoude en Putten hebben een prijs ontvangen vanwege de grootste absolute of relatieve stijging van het aantal leden. Rijssen kreeg een eervolle vermelding omdat het ledenaantal de 1.000 is gepasseerd. Daarmee zijn ze de grootste lokale afdeling/pkv. In 2021 is het 30.000 lid ingeschreven. Dat we er per 1 januari 2022 weer iets onder zitten, komt omdat het lidmaatschap van leden die lopende het jaar bedanken per 31 december wordt beëindigd. Veel afdelingen en kiesverenigingen zetten zich in om nieuwe leden te werven. Het verdient aanbeveling om in het bestuur iemand aan te wijzen die verantwoordelijk is voor ledenwerving. De SGP zet zich in het bijzonder in om ook jongeren te stimuleren om lid te worden van de partij. Daarvoor is het zogeheten combilidmaatschap geïntroduceerd. Jongeren t/m 18 jaar kunnen dan tegen een gereduceerd tarief zowel lid zijn van de partij als SGP-jongeren. Op dit moment zijn er nog veel jongeren alleen lid van SGP-jongeren. Op het moment dat deze jongeren 18 jaar worden, kunnen ze geen lid meer zijn van SGP-jongeren. Wanneer jongeren al in een eerder stadium tevens lid zijn van de SGP

blijft hun band met de partij ook behouden vanaf het moment dat ze 28 jaar worden. Naast leden kent de SGP ook begunstigers. Het begunstigerschap is bedoeld voor personen die sympathie hebben voor de SGP, de partij willen steunen, maar de grondslag niet kunnen onderschrijven.

Publicatieplatform

Op dit platform kunnen besturen van afdelingen en kiesverenigingen allerlei documenten, pr-materialen en drukwerk aanpassen en bestellen in de huisstijl van de SGP. Door middel van dit publicatieplatform is een uniforme uitstraling van lokale SGP-uitingen geborgd en zijn de kosten voor de afdelingen en kiesverenigingen laag, omdat zij alleen drukkosten betalen en geen vormgevingskosten. Ook voor de gemeenten waar een lijstverbinding is met de ChristenUnie zijn templates ontwikkeld. In 2021 is het publicatieplatform vernieuwd. Een van de doelen voor de komende periode is dat nog meer afdelingen en kiesverenigingen gebruikmaken van het systeem.

Documentatiebeheer

Binnen het ledenadministratiesysteem is de module 'Documentenbeheer' geïmplementeerd. Binnen deze module kunnen afdelingen en kiesverenigingen hun archief en bestuursdocumenten AVG-bestendig opslaan.

1.3. Communicatie en informatievoorziening

Communicatieplan

De SGP heeft als doelstelling om zoveel mogelijk mensen te bereiken met de standpunten en activiteiten van de partij. Hiervoor worden diverse middelen ingezet, zoals advertentiecampagnes, folders, video's en sociale media. De sociale media ziet de SGP als een belangrijk middel om te communiceren met de samenleving.

Website

In 2020 is een nieuwe website gebouwd voor de SGP. Bij de realisatie hiervan is rekening gehouden met ervaringen en wensen van gebruikers. In verband met de Tweede Kamerverkiezingen kon er geen prioriteit worden gegeven aan het overzetten van de websites van de afdelingen/kiesverenigingen. In de loop van 2021 is dit gerealiseerd.

Nieuwsbrieven

Er verschijnen drie soorten digitale nieuwsbrieven.

1. een algemene nieuwsbrief om leden en andere belangstellenden op de hoogte te houden van politiek nieuws. In de periode van de Tweede Kamerverkiezingen is deze frequent verschenen om de leden/belangstellenden op de hoogte te houden van alle campagneactiviteiten.
2. een nieuwsbrief voor afdelingen en plaatselijke kiesverenigingen om besturen te motiveren, te inspireren en handvatten te geven voor hun bestuurlijke activiteiten.
3. een nieuwsbrief voor politici om hen te ondersteunen in hun politieke activiteiten.

De Banier

In 2021 is stil gestaan bij het 100-jarig jubileum van De Banier. In het afgelopen jaar is het partijblad De Banier negen keer verschenen. Leden van de SGP krijgen het magazine gratis toegezonden. Daarnaast zijn er zo'n 300 abonnees (niet-leden) op het partijblad. Door de toezending van het blad aan alle leden van de partij wordt geprobeerd de betrokkenheid van de leden bij de partij te vergroten. De Banier wordt verzonden via Erdee Distributie.

In 2021 zijn de volgende themanummers verschenen: Tweede Kamerverkiezingen 'In vertrouwen' (meerdere nummers), 100-jarig jubileumglossy De Banier, partijdag 2021, bouwen aan vertrouwen, David en Goliath, bescherming van het leven, herinneringen aan oud-fractievoorzitter B.J. van der Vlies.

Studio SGP

Tijdens de Tweede Kamerverkiezingen is gestart met Studio SGP. Tijdens deze studio-uitzendingen komen actualiteiten aan bod en wordt elke keer een politiek thema besproken. Studio SGP wordt gezamenlijk met de Tweede Kamerfractie van de SGP georganiseerd. Na de Tweede Kamerverkiezingen is besloten deze uitzendingen te continueren. In 2021 zijn ze buiten de zomervakantie maandelijks uitgezonden.

Beurzen

In verband met de coronacrisis heeft de SGP in 2021 niet deelgenomen aan beurzen.

Bijeenkomsten

- Op zaterdag 16 januari is een extra algemene vergadering gehouden om het verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamer te bespreken en vast te stellen. Ook is tijdens die vergadering een nieuwe partijvoorzitter gekozen in de persoon van dhr. D. van Meeuwen. Het is voor het eerst dat de SGP de partijvoorzitter in functie kiest. Hiervoor zijn de statuten en het algemeen reglement in 2020 aangepast. Op 22 mei was de jaarlijkse algemene ledenvergadering (partijdag). In verband met de coronaomstandigheden is deze partijdag volledig online gehouden. Tijdens deze partijdag is aandacht besteed aan het 100-jarig jubileum van De Banier, de ledenwerfcampagne en is afscheid genomen van M.F. van Leeuwen die van november 2019 tot januari 2021 interim-partijvoorzitter was.
- In 2021 kon er in verband met de coronasituatie helaas opnieuw geen SGP-familiedag worden gehouden.

Overige bijeenkomsten

- Er is een SGP-ondernemersplatform dat moet zorgen voor een goede informatie-uitwisseling tussen de SGP en het bedrijfsleven. Inmiddels zijn ca. 150 ondernemers lid van het platform. Zo mogelijk worden elk jaar worden een of meerdere bijeenkomsten georganiseerd. Dit jaar was dat niet mogelijk.

1.4. Organisatie verkiezingen

Gemeenteraadsverkiezingen

In 2020 is al gestart met de voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart 2022. Deze werkzaamheden zijn in 2021 voortgezet. Er is een raamwerkverkiezingsprogramma opgesteld en er zijn diverse handleidingen geschreven. In oktober zijn enkele regiobijeenkomsten gehouden voor besturen en politici ter voorbereiding op de gemeenteraadverkiezingen. Er zijn diverse workshops gehouden, zoals online campagnevoeren, besturen in verkiezingstijd en indienen kandidatenlijst.

Provinciale Staten- en waterschapsverkiezingen

De eerstvolgende verkiezingen voor de Provinciale Staten en waterschappen vinden plaats in 2023 D.V. De voorbereidingen hiervoor zijn in 2021 begonnen. Er is een commissie ingesteld met de opdracht om een raamwerkprogramma op te stellen voor de Provinciale Staten- en waterschapsverkiezingen.

Verkiezing Europees Parlement

In 2021 waren er geen verkiezingen voor het Europees Parlement. De eerstvolgende verkiezingen vinden plaats in 2024 D.V.

Tweede Kamerverkiezingen

De Tweede Kamerverkiezingen zijn op 17 maart 2021 gehouden. Het verkiezingsprogramma 2021-2025 is vastgesteld tijdens het online verkiezingscongres op 16 januari. De campagnecommissie, onder leiding van campagneleider A.J. Flach, heeft veel werk verzet om een goede verkiezingscampagne te voeren. In verband met de coronasituatie moesten vrijwel alle andere campagneactiviteiten online plaatsvinden. Elke vrijdagavond tot en met maart verzorgde de SGP door middel van Studio SGP uitzendingen over politieke actualiteiten en over voor de SGP aangelegene thema's en ging Florian in zijn eendje op bezoek bij mensen in het land. Verder was er de serie 'Aan de praat met de kandidaat' waarin kennis werd gemaakt met de persoon achter de eerste vijf kandidaten. Ook was er de miniserie 'Het gesprek' waarin gesproken werd met enkele bekende personen. Op 2 januari 2021 is een nieuwjaarsconcert georganiseerd. Verder waren er in 2021 online-events over de thema's: hoe conservatief is Nederland?, zorg en veiligheid.

Eerste Kamerverkiezingen

In 2021 waren er geen verkiezingen voor de Eerste Kamer. De eerstvolgende verkiezingen vinden plaats in 2023 D.V.

2. BSV

Jaarverslag 2021

2.1. Over de BSV

De bestuurdersvereniging van de SGP (BSV) heeft als doel SGP-bestuurders en -politici te ondersteunen in hun werkzaamheden. De BSV voorziet in de behoefte aan scholing van de lokale politici en heeft een belangrijke rol in het onderhouden van netwerken binnen de SGP.

Bestuur en personeel

Het bestuur van de BSV bestaat op 31 december 2021 uit de volgende personen:

- dhr. drs. E.J. Nieuwenhuis | voorzitter, burgemeester Waddinxveen
- dhr. A.J. Flach MSc | vicevoorzitter, wethouder gemeente Hendrik-Ido-Ambacht
- dhr. ing. C. Verloop | penningmeester, raadslid gemeente Tholen
- dhr. ing. J.J. van Burg MSc | bestuurslid, statenlid Zeeland
- dhr. ir. G.H. ten Bolscher | bestuurslid (sinds 19/11/21), gedeputeerde Overijssel
- dhr. B.J. van Vreeswijk | bestuurslid, heemraad waterschap Vallei & Veluwe
- dhr. G. van Leeuwen | bestuurslid, wethouder Zaltbommel
- dhr. drs. J. Kloosterman | bestuurslid, raadslid gemeente Apeldoorn
- dhr. drs. W.J. van Duijn | bestuurslid, raadslid gemeente Katwijk

Sinds 1 september heeft de bestuurdersvereniging een nieuwe coördinator in dienst. Gerard Wijland vervult deze functie in opvolging van Vincent Holleman.

- dhr. P.G. Wijland | coördinator bestuurdersvereniging

Doelstellingen

De SGP heeft samen met haar geledingen voor de periode 2022-2024 een Integraal Strategisch Beleidsplan (ISB) opgesteld. De daarin geformuleerde doelstellingen waar de BSV zich mee bezig houdt zijn:

1. vinden en vormen van talenten
2. dialoog met de samenleving
3. samen doordenken

Deze thema's zijn de leidraad in de werkzaamheden om (potentiële) SGP-bestuurders en -politici te ondersteunen en toe te rusten.

2.2. Activiteiten

De BSV heeft in 2021 verschillende activiteiten georganiseerd. Hoewel er veel digitaal heeft plaatsgevonden, zijn er diverse zaken fysiek doorgegaan.

Bijeenkomsten (digitaal)

Onder andere:

- Vragenuurtje Corona toegangsbewijs (digitaal) + memo rondgestuurd
- Sessie Integraal Strategisch Beleidsplan, kansen voor BSV verzilveren
- Sessie 'BSV in verkiezingstijd' bij regiotour
- Jaarvergadering BSV, 48 leden aanwezig
- Overleg tussen het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en bestuurdersverenigingen (halfjaarlijks)
- Overleg tussen burgemeesters van SGP-huize rondom 2G-beleid

Masterclass burgemeesterschap

Al een jaar geleden ontstond het idee om een masterclass te organiseren voor SGP'ers die interesse hebben in het ambt van burgemeester. Nadat de sessie eerder meerdere keren is

verplaatst i.v.m. corona kon deze nu wel doorgaan. Met zeven geïnteresseerden zijn we in gesprek gegaan met de Chef Kabinet van de Commissaris van de Koning in Zuid-Holland, twee burgemeesters van SGP-huize en een gemeentesecretaris. Een erg leerzame middag en avond!

Wethouderspool

Met de gemeenteraadsverkiezingen voor de deur hebben we onze wethouderspool aangevuld met nieuw talent. In de wethouderspool zitten mensen die interesse hebben in een wethouderspositie, maar in de eigen gemeente niet direct kans maken, doordat er een goede SGP-wethouder is, of omdat de SGP te klein is om coalitiepartner te zijn. Als er met de gemeenteraadsverkiezingen vacatures komen voor SGP-wethouders zijn deze personen beschikbaar om buiten de eigen gemeente ingezet te worden.

Bestuurdersdag

Op 15 oktober waren de wethouders en burgemeesters met hun partner uitgenodigd voor de halfjaarlijkse bestuurdersdag. We waren te gast in de gemeente Zaltbommel bij onze wethouder Gijs van Leeuwen. Deze dagen vervullen een belangrijke rol in het interne bestuurdersnetwerk van de partij.

2.3. Tot slot

Dank voor uw interesse in de SGP-Bestuurdersvereniging. Voor meer informatie over de bestuurdersvereniging kunt u terecht op sgp.nl/BSV.

SGP
Bestuurdersvereniging

“We hebben soms een eenzame positie. Het is dan ook waardevol elkaar te ontmoeten bij verdiepende en tegelijkertijd ontspannen bijeenkomsten. Het organiseren daarvan is echt een meerwaarde van onze BSV.”

- Piet Vat, Wethouder Sliedrecht -

CONTACT

Het eerste aanspreekpunt voor leden is de Coördinator van de BSV. Met vragen, uitdagingen, tips of (nieuwe) wensen kunt u zich richten tot Gerard Wijland.

Tel.: 0683797871   E-mail: bsv@sgp.nl

VERBINDEN

TOERUSTEN

ONDERSTEUNEN

3. TK

Jaarverslag 2021

3.1. Over de Tweede Kamer

De Tweede Kamer heeft twee hoofdtaken. Zij is, samen met de regering, medewetgever en tegelijk controleur van die regering. Daarnaast heeft de Tweede Kamer ook nog het budgetrecht. Door het moeten instemmen met de begroting, heeft de Kamer ook invloed op de hoogte en bestemming van de uitgaven van de Rijksoverheid.

Kamerleden en personeel

De Tweede Kamerfractie van de SGP bestaat op 31 december 2021 uit de volgende Kamerleden:

- dhr. mr. C. G. van der Staaij | fractievoorzitter
- dhr. dr. R. Bisschop | fractiesecretaris
- dhr. ir. C. Stoffer | vicefractievoorzitter en penningmeester

Secretariaat:

- mw. J. de Jong | ambtelijk secretaris/secretaresse
- mw. J. Romijn – van Wingerden | Secretaresse

Voorlichting:

- dhr. drs. M. De Bruyne | voorlichter
- dhr. C. van Beek | persvoorlichter
- mw. D. de Groot | medewerker sociale media

Stagiairs:

Tom de Nooijer deed vanaf september onderzoek naar de vrijheid van meningsuiting in relatie tot de ruimte die er (nog) is voor het uiten van klassiek-christelijke standpunten. Dat onderzoek moet leiden tot een notitie die in 2022 openbaar wordt.

Beleidsmedewerkers:

- A. Boersma, MA | Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Medische ethiek, Jeugdzorg, Drugsbeleid.
- B.S. Bossenbroek, MSc | Financiën, AOW en Pensioenen, Wonen en Rijksdienst, Rijksuitgaven
- A. van Huizen, MSc | Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Asiel en Migratie
- H. Krooneman, MA | Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en ontwikkelingssamenwerking, Defensie en Europa
- mr. dr. G. Leertouwer | Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Jeugd en Gezin, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- Ir. J. Maljaars | Economische Zaken en Klimaat, Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Infrastructuur en Waterstaat, Omgevingswet
- mw. E.L.L. Stigter | Justitie en Veiligheid en Digitale Zaken

Doelstellingen

De Tweede Kamerfractie van de SGP heeft samen met de andere geledingen binnen de SGP voor de periode 2021-2024 een Integraal Strategisch Beleidsplan (ISB) opgesteld. De daarin geformuleerde doelstellingen waar de Tweede Kamerfractie zich mee bezighoudt zijn:

1. verbinding met de (potentiële) achterban;
2. vinden en vormen van talenten;
3. dialoog met de samenleving;
4. samen doordenken.

3.2. Activiteiten

Ondanks de verkiezingscampagne, daarna de langste kabinetsformatie ooit en dáár weer bovenop de coronamaatregelen, lag het parlementaire werk bepaald niet stil. Wel vonden veel debatten plaats in een sobere setting en waren de troonrede op Prinsjesdag en de miljoenennota beleidsarm. Alleen op het punt van corona opereerde het kabinet als een ‘missionair’ kabinet om de pandemie het hoofd te kunnen bieden.

In verband met renovatie van de gebouwen op het Binnenhof is de Tweede Kamer als geheel verhuisd naar de tijdelijke huisvesting, gelegen aan de Bezuidenhoutseweg 67 in Den Haag.

Per departement of cluster van departementen volgt hieronder een selectie van werkzaamheden en thema's die daarbij aan de orde waren.

Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

In ettelijke debatten, waaronder de begrotingsbehandeling, besteedde de SGP –in lijn met onze speerpunten- relatief veel aandacht aan het speerpunt geloofsvervolgden en aan de positie van Israël en opkomend antisemitisme. Die aandacht uitte zich ook in moties en schriftelijke vragen. Aangenomen werden moties over geloofsvervolgelingen in Noord-Korea, het eenzijdige Nederlandse stemgedrag in de VN over het conflict tussen Israël en de Palestijnen en over wapentransporten naar terroristen in de Palestijnse gebieden.

Defensie

De SGP staat erom bekend dat zij jarenlang en consequent pleit voor meer geld en middelen voor de krijgsmacht in al haar onderdelen, waarbij financieel gezien de NAVO-norm de leidraad is. In lijn daarmee werden twee moties aangenomen, een over de staat en onderhoud van het defensievastgoed en de ander over het betrekken van de Nederlandse maritieme kennis en industrie bij de ontwikkeling, bouw en het onderhoud van onderzeeboten.

Europa

Het al dan niet doorgaan van de Brexit en de implementatie ervan als het Verenigd Koninkrijk de EU inderdaad verlaat, bepaalde begin 2021 de discussies over en binnen de EU. In diverse debatten leverde ook de SGP daarbij een inbreng. De SGP-inzet daarbij was om de Britten niet na te dragen dat zij uit de EU stapten, maar de overgang zo soepel mogelijk te laten verlopen voor alle betrokkenen.

Financiën

De SGP nam bij monde van Chris Stoffer actief deel aan de debatten over dit aspect van de coronacrisis. Daarbij werden we gevoed en geholpen door goede en waardevolle input uit de kring van ondernemers zelf. Een ander punt waar de SGP al jaren als speerpunt voor het gezin op hamert, is de groeiende kloof tussen een- en tweeverdieners. Een motie om nu toch concreet werk te maken van het dichten van de kloof werd aangenomen.

Economische Zaken en Klimaat

De SGP heeft bij het klimaatbeleid als vanouds aandacht gevraagd voor haalbaarheid, betrouwbaarheid en betaalbaarheid. Enkele SGP-moties zijn aangenomen over een kritische beoordeling van Europese plannen voor verduurzaming van de gebouwde omgeving, dit mede in overleg met de Eurofractie.

Sociale Zaken en Klimaat

Voortbouwend op voorgaande jaren kwam de SGP keer op keer terug op het thema rouwverlof. Tijdens verschillende debatten is dat punt ingebracht. Een bijzonder moment was dat op initiatief van Chris Stoffer in november een rondetafelgesprek plaatsvond met experts en ervaringsdeskundigen over de invoering van een rouwverlof.

Infrastructuur en Waterstaat

Een thema waar de SGP vanouds een ‘patent op heeft’ is de aanleg en het onderhoud van ‘natte’ en droge infrastructuur. Chris Stoffer heeft in diverse debatten, zowel bij de begroting als bijvoorbeeld het jaarlijkse MIRT, herhaaldelijk gewezen op de grote achterstanden dienaangaande en budgettekorten om te doen wat er gedaan moet worden. Een ingediende en aangenomen SGP-motie moet leiden tot een meerjarenplan instandhouding infrastructuur, inclusief de reservering van gelden om de projecten te kunnen verwezenlijken.

Wonen

Het speerpunt van de SGP in deze kwestie is de starters op de woningmarkt, die niet alleen te weinig geld hebben om de enorme huizenprijzen te betalen, maar in veel gevallen ook nog eens opgezadeld zitten met enorme schulden als gevolg van het leenstelsel. De SGP diende bij het 'Wetgevingsoverleg inzake het begrotingsonderdeel Wonen en Ruimte' een motie in. Die werd door het kabinet ontraden, maar vervolgens toch aangenomen.

Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit

De stikstofcrisis domineerde ook een belangrijk deel van 2021. Eind 2020 had het kabinet na lange onderhandelingen een stikstofakkoord gesloten waarbij ook enkele niet-coalitiepartijen betrokken waren, dit in het licht van het politieke feit dat het kabinet in de Eerste Kamer niet beschikt over een vaste meerderheid. Samen met 50PLUs en de SP tekende de SGP voor dit akkoord om op die manier te voorkomen dat boerenbedrijven acuut in de gevarezone zouden komen en er op het lange termijnperspectief zou kunnen worden geboden voor een levensvatbare landbouwsector.

Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties

Een thema waar de nodige aandacht voor was, was de Wet open overheid. Een amendement van de SGP om semipublieke instellingen niet onder die wet te laten vallen, werd aangenomen, waarmee voorkomen wordt dat deze instellingen bedolven worden onder Woo-verzoeken die het werken onmogelijk maken.

De SGP organiseerde een rondetafelgesprek over het wetsvoorstel om het wijzigen van de geslachtsregistratie te vereenvoudigen. Verschillende deskundigen kwamen aan het woord die wezen op de nadelige psychische, sociale en fysieke consequenties als een 'geslachtswijziging' te gemakkelijk wordt gemaakt.

Justitie en Veiligheid

In het najaar, bij de behandeling van de begroting voor Justitie en Veiligheid, diende de SGP drie moties in. Al deze moties werden aangenomen. De eerste motie betreft het waarborgen van de voortzetting van de taskforce 'Onze hulpverleners veilig'. De tweede motie-Bisschop vraagt de regering om de mogelijkheden te gaan onderzoeken om betaling van schade ook tijdens detentie af te kunnen dwingen, en niet pas erna. Al vele jaren hamert de SGP op de inzet van meer wijkagenten. Daarover ging de derde motie, met als strekking: meer wijkagenten in het buitengebied, omdat nu met name het platteland nogal eens het nakijken heeft.

Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

Al jaren is het leenstelsel voor veel studenten een blok aan het been. De SGP was en is ertegen. Met GroenLinks is een poging ondernomen om het leenstelsel op de schop te nemen door studenten uit middeninkomens een hogere basisbeurs te geven. Helaas is dat mislukt. Inmiddels is in het regeerakkoord van het nieuwe kabinet bepaald dat het geflopte leenstelsel alsnog zal worden afgeschaft.

Ophef ontstond er over 'diversiteitsofficieren' die in het hoger onderwijs zouden worden belast met het opsporen en vervolgen van instellingen die niet voldoen aan de eisen van het diversiteitsbeleid van minister Van Engelshoven. Moties waar ook de SGP aan meewerkte om geen landelijk beleid te hanteren voor dat beleid werden aangenomen. Diversiteit mag geen sta-in-de-weg worden voor kwaliteit.

Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Het zal niet verrassen dat de werkzaamheden van de Kamercommissie Volksgezondheid, Welzijn en Sport ook in 2021 gedomineerd werden door het coronavirus.

Bij de vele debatten in het afgelopen jaar heeft de SGP geprobeerd een consequente visie op de bestrijding van het coronavirus naar voren te brengen. De inbreng van de SGP kan in een aantal kernbegrippen worden samengevat: ruimte voor eigen verantwoordelijkheid; nadruk op proportionaliteit en noodzakelijkheid van de overheidsmaatregelen; juridische deugdelijkheid van maatregelen; terughoudendheid van de overheid om inbreuk te doen op grondrechten en vrijheden; ruimte voor maatwerk; oog voor maatschappelijke en economische effecten van de maatregelen; niet blindstaren op vaccinatie; samen leren leven met het coronavirus.

Begin 2021 stelde het kabinet een avondklok in. De SGP had grote twijfels bij de juridische onderbouwing van deze maatregel en vond de avondklok ook niet proportioneel. Daarom stemde de SGP tegen invoering van de avondklok.

De SGP was vanaf het begin tegen de coronapas. Het is geen proportionele maatregel en het bleef onduidelijk wanneer en onder welke voorwaarden de coronapas weer zal worden afgeschaft. De vraag is ook welk precedent je creëert als je je heil zo stelt op een technisch middel.

Waar de SGP uiteraard ook veel moeite mee had en heeft is het uitsluitend karakter van de coronapas. Het werd door de regering gebruikt om vaccinatie af te dwingen. Zeker in de '2G-vorm', waarbij slechts een herstelbewijs of vaccinatiebewijs afdoende zijn om ergens naar binnen te kunnen. De SGP heeft zich daarom duidelijk tegen 2G gekeerd. Op het moment van schrijven van deze terugblik (februari 2022) is zojuist een motie aangenomen van Kees van der Staaij en Pieter Omtzigt die de regering vraagt het 2G-wetsvoorstel weer in te trekken.

De coronamaatregelen zijn gebaseerd op de tijdelijke coronawet. De SGP heeft de invoering van de tijdelijke coronawet in het najaar van 2020 weloverwogen gesteund. De wet bood betere waarborgen voor de inperking van grondrechten dan de noodverordeningen die in de eerste fase van de crisis golden.

Op 9 november 2021 moest de Tweede Kamer stemmen over verlenging van de tijdelijke coronawet inclusief de bepalingen die daarin later zijn opgenomen over de coronapas. De SGP vond en vindt die bepalingen te vergaand (zie boven). In de huidige fase past terughoudendheid om dergelijke vergaande vrijheidsbeperkende maatregelen te treffen. Juist de verantwoordelijkheid van de samenleving dient meer aangesproken te worden. De aanvankelijk beoogde tijdelijkheid van deze wet raakt daarmee steeds verder uit zicht. Dit maakt dat de SGP de verlenging van de tijdelijke coronawet nu niet meer steunt.

Naast de ontwikkelingen rondom het coronavirus vroegen ook medisch ethische onderwerpen de aandacht. Zo stelde Kees van der Staaij schriftelijke vragen over de sterke toename van het aantal gevallen van euthanasie (4 mei 2021), over het overlijden van een 28-jarige vrouw door het dodelijke poeder van de Coöperatie Laatste Wil (7 juli 2021) en over het bericht dat het Openbaar Ministerie harde kritiek heeft op de euthanasierichtlijn (27 juli 2021).

3.3. Het jaar in cijfers

Mondelinge en schriftelijke vragen

In 2021 hebben we één mondelinge vraag gesteld. Over het bericht 'Marine diep in de rode cijfers' (Telegraaf.nl, 12 april 2021). Door Chris Stoffer aan de Minister van Defensie. Ook hebben we in het afgelopen jaar 76 keer een set schriftelijke vragen gesteld.

Aantal mondelinge en schriftelijke* vragen vanaf 2018

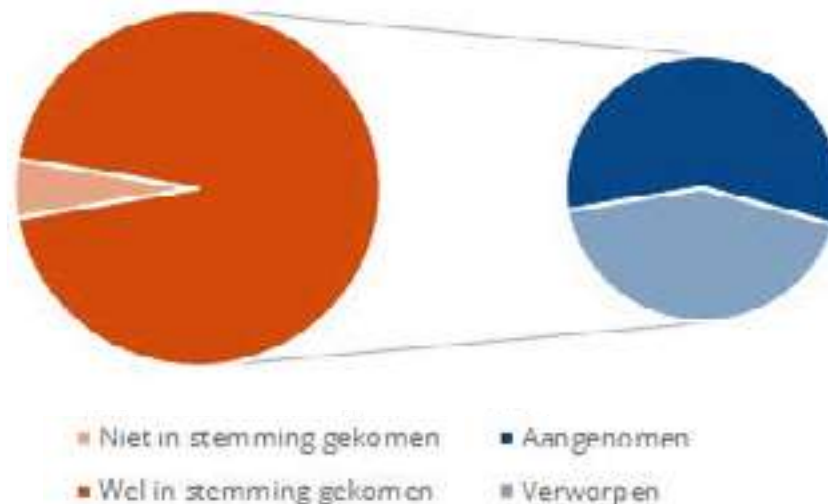
*Het betreft hier sets schriftelijke vragen

Moties

(per departement, ingediend, aangenomen, verworpen)

Vorig jaar dienden we 150 moties in. 142 daarvan kwamen in stemming, waarvan er 81 aangenomen en 61 werden verworpen.

Ingediende moties (totaal 150)

Amendementen

(per departement, ingediend, aangenomen, verworpen): 19 amendementen ingediend. 9 aangenomen, 10 verworpen

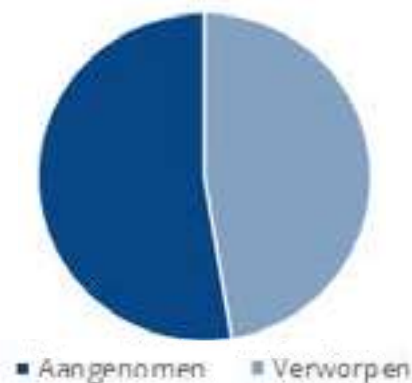
Debatten

Aantal debatten waar we aan mee hebben gedaan:

Debat deelname

	Van der Staaij	Bisschop	Stoffer
Plenair	51	62	59
Commissiedebat	6	14	19
Algemeen overleg	1	3	5
Wetgevingsoverleg	3	4	6
Notaoverleg	1	5	6

Ingediende amendementen (totaal 19)

3.4. Tot slot

We kijken terug op een bijzonder jaar, al was het maar vanwege de coronapandemie. We zijn weer eens op een indringende manier met de neus op het feit gedrukt dat de mens wikt, maar God beschikt. Van alle plannen en prognoses bleef niets over door een minuscuul en dodelijk virus dat zich razendsnel verspreidde en het maatschappelijk en gezinsleven ontwrichtte in heel de wereld.

Dank voor uw interesse in de Tweede Kamerfractie. Dit verslag biedt een korte weergave van onze werkzaamheden gedurende 2021. Voor meer informatie over deze fractie kunt u terecht op tweedekamer.sgp.nl.

4. EK

Jaarverslag 2021

4.1. Over de Eerste Kamer

Het jaar 2021 was in politiek opzicht een bijzonder jaar, omdat er in het grootste deel van dit jaar sprake was van een demissionair kabinet. Desalniettemin passeerde er het nodige in de Eerste Kamer. De twee SGP-Kamerleden, Schalk en Van Dijk, hebben zich in het afgelopen jaar sterk gemaakt voor de kerntaken van de Eerste Kamer, namelijk het beoordelen van wetsvoorstellen op rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

De Eerste Kamer bewijst vooral haar toegevoegde waarde als zij garant staat voor zorgvuldigheid en een onafhankelijk oordeel, voor een nuchtere kijk op zaken en een gezonde afstand tot de waan van de dag. Het spreekt voor zich dat de SGP-Kamerleden daarbij vooral alert zijn op de ruimte die in wetgeving wordt geboden om God naar Zijn Woord te kunnen dienen en om zaken die indruisen tegen Gods Wet tegen te gaan. Op uitgekozen momenten wordt tijdens Kamerdebatten verwezen naar Gods goede geboden en wordt de naam van Jezus Christus vrijmoedig genoemd.

Kamerleden en personeel

De Eerste Kamerfractie van de SGP bestaat op 31 december 2021 uit de volgende Kamerleden:

- dhr. P. Schalk | fractievoorzitter
- dhr. mr. D.J.H. van Dijk | vicefractievoorzitter en fractiesecretaris/penningmeester

Per 1 oktober 2021 is August Moens begonnen als fractiemedewerker. Het betreft een parttime aanstelling.

- dhr. A. Moens, MA | fractiemedewerker

Doelstellingen

De Eerste Kamerfractie van de SGP heeft samen met de andere geledingen binnen de SGP voor de periode 2021-2024 een Integraal Strategisch Beleidsplan (ISB) opgesteld. De daarin geformuleerde doelstellingen waar de Eerste Kamerfractie zich mee bezighoudt zijn:

1. verbinding met de (potentiële) achterban;
2. vinden en vormen van talenten;
3. dialoog met de samenleving;
4. samen doordenken.

4.2. Activiteiten

De Eerste Kamerfractie van de SGP heeft ook in 2021 gezocht naar manieren om invulling te geven aan Bijbelse politiek. Vanuit geloofsvertrouwen en in afhankelijkheid van God is steeds gezocht naar het goede voor ons land. Hieronder vindt u een overzicht van de belangrijkste activiteiten.

Publiciteit en pr

Schalk en Van Dijk hebben verschillende bijdragen geleverd aan de verschillende SGP-bladen, zowel landelijk als lokaal. Ook hebben zij diverse (digitale) spreekbeurten verzorgd. Vanwege de geldende coronamaatregelen stond het ondernemen van fysieke externe activiteiten op een laag pitje. Daarnaast hebben Schalk en Van Dijk verschillende opiniërende bijdragen geschreven in o.a. het Reformatorisch Dagblad en Nederlands Dagblad. Van Dijk is namens de SGP (plv.) lid van het Benelux parlement (sinds 2015).

Moties

Gedurende het debat over een initiatiefwetsvoorstel omtrent gedwongen prostitutie diende van Dijk een motie in waarin de regering wordt opgeroepen om nader onderzoek te doen naar de rol van technologie in de bescherming van de slachtoffers van mensenhandel. Deze motie is door een Kamermeerderheid aanvaard.

Tijdens het debat over het initiatiefvoorstel over handicap en seksuele gerichtheid als non-discriminatiegrond diende Schalk een motie in waarin de regering wordt verzocht om abortus op grond van handicap tegen te gaan. Hoewel deze motie niet is aangenomen stond het thema duidelijk centraal.

Een motie van Schalk dat naast de EU-vlag, bij een volgende wijziging ook de Nederlandse vlag op de identiteitskaart zou komen, is unaniem aanvaard.

Wetsvoorstellen en debatten

De SGP heeft tegen de derde verlenging van de Tijdelijke wet maatregelen covid-19 gestemd (35.899). Niet zozeer omdat zij van mening is dat maatregelen volstrekt overbodig zijn, maar wel omdat de regering te veel nadruk legt op het coronatoegangsbewijs (CTB) als belangrijk middel. Een maatregel die aantoonbaar discriminatoir en weinig effectief is gebleken.

De fractie van de SGP heeft zich uitgesproken tegen de burgerschapsopdracht. Niet primair vanwege de feitelijke inhoud maar vanwege de tendens dat er met deze opdracht steeds minder ruimte is voor een Bijbelse visie op de verhouding tussen man en vrouw. Ook heeft de SGP zich verzet tegen de steeds verdergaande concretisering van de genderideologie op diverse beleidsterreinen.

De fractie van de SGP heeft zich in 2021 beziggehouden met een scala aan onderwerpen. Regelmatig was daarbij de Grondwet in het geding. Om wijzigingen van de Grondwet te verdedigen wordt steeds vaker gewezen op elementen als 'maatschappelijk draagvlak', het 'historisch gegroeid zijn', en 'het ontstaan van constitutionele rijpheid'. Voor de fractie van de SGP zijn dit termen die niet alleen vaag zijn, maar ook te pas en te onpas kunnen worden gebruikt of misbruikt. Een bijzonder voorbeeld was wel het debat over het aanmerken van handicap en seksuele gerichtheid als non-discriminatiegrond. Bij de behandeling van deze initiatiefwet lag de nadruk natuurlijk op het opnemen van de woorden 'seksuele gerichtheid' in de reeks van artikel 1 van de Grondwet. De SGP heeft daartegen gestemd.

Toch is het van belang om een dergelijk debat aan te grijpen om misstanden aan de kaak te stellen, zoals de gruwelijke abortuspraktijk. Immers, ook handicap zou in artikel 1 moeten worden opgenomen als non-discriminatiegrond. Schalk heeft daarbij erop gewezen dat dit consequenties heeft voor het ongeboren leven. Eerder was er immers een wet aangenomen die het mogelijk heeft gemaakt om kinderen die in de moederschoot overleden zijn, in te schrijven in het burgerregister, de Basisregistratie Personen, in verband met het opnemen van gegevens ten tijde van of na de aangifte van overleden kinderen. Bij de behandeling van die wet is vastgesteld dat dit ook mag gaan over kinderen die zijn overleden in de moederschoot en zelfs over kinderen die gedood zijn in de moederschoot. Dat zegt genoeg over de status van het ongeboren leven. Ongeboren kinderen hebben het recht om beschermd te worden. Waarom zou een ongeboren kind wel recht hebben op een naam en een registratie, maar niet op bescherming wegens handicap? Een motie van die strekking van de hand van Schalk kreeg weinig steun, maar het thema kreeg volle aandacht.

Veel aandacht is ook gegeven aan de zorgen rondom de stikstofproblematiek. Als gevolg van het Urgenda-vonnis ontstonden grote problemen in diverse sectoren. Vanuit de achterban kwamen tegenstrijdige adviezen. Voor boeren was dit een heel moeilijk onderwerp, maar in andere sectoren snakte men naar duidelijkheid, zoals in de bouw en bij lokale en provinciale bestuurders. In dit dossier had de SGP geen doorslaggevende stem, maar kon door deze wet te steunen een aantal verbeteringen (in de Tweede Kamer) en toezeggingen (in de Eerste Kamer) noteren. Dit biedt in ieder geval mogelijkheden voor de boeren die in de problemen dreigden te komen.

Het parlement moet ook de hand in eigen boezem steken als er wetgeving is die leidt tot ongekend onrecht. Daarover hebben we gesproken in een debat over de Toeslagenaffaire. Daarin heeft Schalk aangedrongen op het snel en adequaat afhandelen van alle aanvragen van gedupeerde gezinnen.

De fractie van de SGP heeft zich uitgesproken tegen de burgerschapsopdracht, zoals deze bij wet werd voorgesteld. Inhoudelijk was er misschien tegen de wet niet al te veel in te brengen, maar de dynamiek die zich ontwikkelde rond dit wetsvoorstel was zeer heftig. De focus kwam sterk te liggen op de Bijbelse notie die door de SGP wordt verdedigd, namelijk 'man en vrouw schiep Hij hen'. Als dat onder druk komt te staan door de burgerschapsopdracht, dan is dat een brug te ver. De strijd rond de genderideologie manifesteert zich op allerlei plaatsen. Zo ook bij een debat over de Europese eis over onze Nederlandse identiteitskaarten. Daar zal in de toekomst niet meer op te lezen zijn of de houder van die kaart een man of een vrouw is. Schalk heeft betoogd dat dit, naast een vreemde redenering, ook nog eens heel moeilijk kan zijn, juist voor kwetsbare mensen die worstelen met hun identiteit. De Europese Unie eiste ook dat de Europese vlag op de identiteitskaart zal komen. Een motie van Schalk, om bij een volgende wijziging tevens de Nederlandse vlag toe te voegen werd unaniem aanvaard. Bij een debat over de verhoudingen tussen centrale en decentrale overheden heeft Schalk zijn voorganger Holdijk geciteerd. De heer Holdijk zei ooit dat wij "soms wel duidelijk de nadelen van de huidige situatie kunnen aangeven, maar dat we betrekkelijk weinig zekerheid kunnen verschaffen omtrent de nadelen van de voorgestelde oplossingen." Waarvan acte! In dit debat heeft Schalk opgeroepen om bij de verhoudingen tussen de verschillende overheden uit te gaan van het adagium "Decentraal als het kan, centraal als het moet".

De SGP deelt de zorgen over het milieu en het klimaat. Voor onze fractie geldt dat allerlei maatregelen kunnen helpen, maar dat die maatregelen wel haalbaar en betaalbaar moeten zijn. In dat verband hebben we een vervreemdend debat gevoerd over het verbod om kolen te stoken om elektriciteit op te wekken. De regering gaf aan dat door het terugbrengen van de CO2-uitstoot en de daarmee samenhangende beperking van de elektriciteitsproductie, het mogelijk is dat elektriciteit door niet-Nederlandse centrales geleverd gaat worden. Concreet betekent dit dat als de kolencentrales gesloten worden en er behoefte is aan stroom, dat die stroom dan geleverd zal worden door bruinkoolcentrales van Duitsland, die vele malen vervuilerder zijn dan de Nederlandse centrales.

Opnieuw heeft de fractie van de SGP zich beziggehouden met de belastingkloof tussen een- en tweeverdieners. Door de regering is aan verschillende knoppen gedraaid, net zo lang totdat de kloof tussen die groepen een heel klein beetje kleiner zou worden. Schalk heeft voorgerekend dat dit neerkomt op een voordeel van een half broodje per week voor een gezin van vier personen. Tevens heeft hij opnieuw aandacht gevraagd voor de hoge marginale druk, met name bij mensen die een laag inkomen hebben. Dat leidt ertoe dat sommige mensen van elke € 100 die ze extra gaan verdienen, ze € 80 belasting moeten betalen. Deze oneerlijke verhoudingen in het belastingstelsel hebben ertoe geleid dat de fractie van de SGP tegen de laatste begroting van het (demissionaire) kabinet-Rutte III heeft gestemd.

4.3. Tot slot

Opvallend is dat het politieke leven zich heel vaak richt op de maakbaarheid van de samenleving. Maar juist de laatste jaren zijn we er nadrukkelijk mee geconfronteerd dat de samenleving heel kwetsbaar is. De ene crisis na de andere raakt ons. De regering en het parlement proberen daarop te reageren met allerlei maatregelen en wetten. Op zich is dat ook noodzakelijk, maar we missen daarin vooral de afhankelijkheid van God, Die alle dingen regeert. Het is bijzonder als dan de gelegenheid zich voordoet om Psalm 3 te citeren, die door een coronapatiënt werd doorgestuurd (zie kader).

Psalm 3 vers 3

*Ik lag en sliep gerust,
van 's Heeren trouw bewust,
tot ik verfrist ontwaakte;
want God was aan mijn zij,
Hij ondersteunde mij
in 't leed, dat mij genaakte.*

Dit verslag biedt een korte weergave van de werkzaamheden van de Eerste Kamer gedurende 2021. Voor meer informatie over de Eerste Kamerfractie, kunt u terecht op eerstekamer.sgp.nl.

5. EP

Jaarverslag 2021

5.1. Over het Europees Parlement

De Eurofractie is lid van de politieke fractie van Europese Conservatieven en Hervormers (ECR) in het Europees Parlement (EP) en is sinds 2019 vertegenwoordigd door ir. Bert-Jan Ruissen. De Eurofractie heeft als missie/doel om het christelijke geluid te laten doorklinken in Brussel.

Europarlementslid en personeel

De Europese fractie van de SGP bestaat op 31 december 2021 uit het volgende parlements lid:

- dhr. ir. H.J.A. Ruissen | **Europarlementariër**
- mw. K.C. van Dijk LL.M | **beleidsadviseur ECR**
- dhr. W.T. van Luik Msc. | **beleidsadviseur ECR**
- dhr. P.J.L. den Boef MA | **beleidsadviseur SGP Eurofractie**
- mw. M. van Heerd MA | **beleidsadviseur SGP Eurofractie**
- dhr. W. Jordaan MA | **beleidsadviseur SGP Eurofractie**
- dhr. dr. J.O. van de Breevaart | **beleidsadviseur SGP Eurofractie**
- dhr. mr. C.R. Bos | **voorlichting SGP Eurofractie**
- mw. F.T. van Houdt | **office manager SGP Eurofractie**

Doelstellingen

De Eurofractie heeft in 2021 deelgenomen aan de verschillende sessies van het Ingegraal Strategisch Beleidsplan (ISB) binnen de SGP. Daarin is nagedacht over de doelen die de partij zichzelf voor de periode 2022-2025 zou moeten stellen. In samenwerking met alle geledingen is besloten ons te richten op:

1. De positionering van de partij naar de buitenwereld;
2. De positionering van de partij ten opzichte van de eigen achterban;
3. Het werven en vormen van een nieuwe generatie bestuurders en volksvertegenwoordigers;
4. De ontwikkeling van een politieke filosofie ter ondersteuning van de drie andere doelen.

Bij de eerste twee doelen zal de Eurofractie, met name via het optreden van Bert-Jan in het Europees Parlement, bijeenkomsten in het land en communicatie via de media nadrukkelijk betrokken zijn.

5.2. Activiteiten

Gemeenschappelijk landbouwbeleid

Ruissen was medeonderhandelaar voor het nieuwe Gemeenschappelijk landbouwbeleid voor de periode 2023-2027. De SGP-Eurofractie zette tijdens de onderhandelingen in op behoud van voedselzekerheid door een concurrentiekrachtige en innovatieve landbouwsector, waarmee ook de vitaliteit van het platteland en duurzaam landschapsbeheer geborgd blijft. De SGP maakte zich sterk voor praktische uitvoerbaarheid en vermindering van de regeldruk op het boerenland. Ruissen pleitte met succes voor meer inzet en steun voor jonge boeren.

Kwekersrecht

Ruissen kreeg als rapporteur brede steun voor zijn verslag over de verlenging van de duur van het communautair kwekersrecht voor aspergesoorten en de soortengroepen bloembollen, houtig kleinfruit en houtige sierplanten. Hierdoor krijgen veredelaars vijf jaar langer de tijd om hun investeringen in de ontwikkeling van nieuwe rassen van deze lastig te veredelen soorten terug te verdienen. Een welkome stap voor Nederlandse veredelaars en de ontwikkeling van robuustere rassen voor de land- en tuinbouw.

Green Deal

De SGP-Eurofractie heeft aangedrongen op transparantie over de effecten van vergaande voorstellen in het kader van de van-boer-tot-bordstrategie en inzicht in de cumulatieve effecten

van de Green Deal. Ruissen stelde onder meer schriftelijke vragen over het achterhouden van een kritische effectstudie door de Europese Commissie (EC). De Eurofractie zal nadrukkelijk aandacht blijven vragen voor de gevolgen voor boereninkomens, consumentenprijzen en de handelspositie bij de verdere uitwerking van de Commissieplannen.

Visserij

In 2021 is een start gemaakt met de trilogonderhandelingen (dialoog, maar dan met drie partijen) over de nieuwe controleverordening. Ruissen is als enige Nederlander medeonderhandelaar namens het EP op dit belangrijke wetgevende dossier. Belangrijke thema's zijn het wegen van de vangst en cameratoezicht aan boord.

De aanlandplicht is veel vissers een doorn in het oog: door de huidige regels mogen ze ondermaatse, onverkoopbare vis niet meer overboord gooien (ook al leeft deze nog), maar moeten al deze vissen worden aangeland. Mede op aandringen van Ruissen heeft het EP een oproep gedaan aan de EC om de omstreden maatregel te gaan evalueren. Wat Ruissen betreft gaat deze onwerkbaar maatregel zo snel mogelijk van tafel.

De Brexit is per 1 januari 2021 een feit en heeft grote gevolgen voor vissers. Om die klap te verzachten is de Brexit Adjustment Reserve, een steunfonds van vijf miljard euro, geïntroduceerd. Ruissen was namens de visserijcommissie betrokken als medeonderhandelaar bij het tot stand komen van dit fonds.

De Noordzee wordt steeds voller en dat baart de SGP zorgen. Is er straks nog wel ruimte om te vissen? Daarom heeft Ruissen gepleit voor een bouwstop op windmolens in visrijke gebieden. Ook heeft Ruissen zich uitgesproken tegen de willekeurige, niet-onderbouwde streefcijfers voor beschermde natuurgebieden in de Biodiversiteitsstrategie (30% in 2030).

Vissers hebben last van de torenhoge brandstofprijzen. Toch wordt er juist nu op het niveau van de WTO (Wereld Handels Organisatie) onderhandeld over de accijnsvrijstelling voor de visserij. Ruissen heeft de EC-onderhandelaren opgeroepen om de huidige vrijstelling intact te houden.

Tot slot heeft Ruissen aandacht gevraagd voor de overlast door aalscholvers. Ruissen heeft de EC opgeroepen om de beschermde status van deze vogel te verlagen.

Buitenlandse Zaken

Als vicevoorzitter van de Israëldeliegatie en als voorzitter van de Israel Allies Caucus in het EP heeft Ruissen zich in het afgelopen jaar ingezet voor een verbetering van de relatie tussen de EU en de Joodse staat Israël, alsook voor het welzijn van de Joodse gemeenschappen in Europa, dit in een klimaat van toenemend antisemitisme en destabilisering.

Mensenrechten, en vooral godsdienstvrijheid, stonden in 2021 eveneens prominent op de agenda. Met regelmaat heeft Ruissen hierover schriftelijke vragen ingediend richting Europese Commissie en Hoge Vertegenwoordiger en heeft hij dit aangekaart in debatten. Bert-Jan Ruissen is ook lid van het bureau van de heropgerichte Intergroep voor Godsdienstvrijheid. Ook is hij aangesloten bij de Hong Kong Watch Group, een informele groep van EP-leden die nauwlettend toeziet op de ontwikkelingen in Hong Kong.

In maart organiseerde Ruissen een webinar over de mensenrechtensituatie in India, waarbij ook de situatie van religieuze minderheden aan bod kwam. Daarbij werd de EU en India opgeroepen om de mensenrechtendialoog spoedig weer nieuw leven in te blazen en godsdienstvrijheid een speerpunt te maken in de bilaterale relaties tussen beide grootmachten.

Eveneens in maart werd samen met de Israel Allies Foundation een onlineconferentie belegd over de verbindende rol van Jeruzalem als baken van cultuur, geloof en wetenschap waarbij de Israëliëse minister voor Jeruzalem en Erfgoed gastspreker was. Jeruzalem, met zijn vele duizenden jaren geschiedenis, zijn culturele rijkdom en zijn religieuze diversiteit, is een van de bijzonderste en meest onderscheidende hoofdsteden ter wereld.

In september werd een onlinebijeenkomst gehouden over de situatie van christenen in Myanmar. Etnische en religieuze minderheden hebben het al lange tijd zwaar in het land, een situatie die nog schrijnender is geworden na de staatsgreep van 2021. Enkele weken na de conferentie nam het Europees Parlement een resolutie aan over de situatie in Myanmar, waarbij we ook heel concreet de situatie van christenen konden benoemen.

In december werd in samenwerking met de European Christian Political Movement (ECPM) de jaarlijkse Israëlconferentie belegd in hybride format. Andrew Tucker van denktank Thinc was de gastspreker op deze bijeenkomst met als thema “Een kritische blik op het tweestatenbeleid van de EU inzake het Israëlijsch-Palestijnse conflict”. De conclusie van de bijeenkomst luidde dat de ‘tweestatenoplossing’ voor het Israëlijsch-Palestijnse conflict op basis van de grenzen van 1967 is achterhaald. De EU moet dit doel heroverwegen. De omstandigheden zijn drastisch veranderd sinds dit doel werd opgesteld in 1980. De EU moet de nieuwe werkelijkheid inzien, zoals dat meerdere Arabische landen al inmiddels vredesakkoorden hebben met Israël. De EU moet het proces faciliteren en niet meer frustreren.

Gedurende 2021 heeft de Eurofractie zich actief ingezet voor het herbenoemen van een speciale EU-gezant voor godsdienstvrijheid. Het mandaat van de vorige EU gezant liep af in november 2019. In mei 2021 werd eindelijk een nieuwe gezant benoemd maar die vertrok aan het einde van de zomer alweer. Tot op heden is er nog geen nieuwe aanstelling uit, en voeren we als Eurofractie de druk op de ketel verder op.

Werkgroep menselijke waardigheid

De Eurofractie speelt een leidende rol in de werkgroep Human Dignity and New Vulnerabilities. Langs die weg wordt gezocht naar vroegtijdige interventie bij voorstellen van de EC op het gebied van met name abortuswetgeving en gendergerelateerde issues. De leden van de werkgroep zoeken daarbij ook naar verbreding van het draagvlak binnen de grote partijen in het Parlement voor een tegenstem. In dat verband wordt ook maatschappelijke organisaties aangespoord om een appel te doen op christelijke Europarlementariërs om hun stem te laten horen. Mede daardoor heeft bij de stemming rond het zeer progressieve rapport over de situatie van seksuele en reproductieve rechten in de EU, in het kader van gezondheid van vrouwen, het afgelopen jaar uiteindelijk ongeveer 40 procent van de EP-leden tegen gestemd.

Eurostudie

In 2021 heeft Jaap-Jan Wondergem voor de Eurofractie een studie naar de euro uitgevoerd en afgerond. In deze studie is aandacht besteed aan de geschiedenis van de euro als gemeenschappelijke munt, de problemen die de euro met zich heeft meegebracht en mogelijke oplossingen hiervoor. Die oplossingen heeft Wondergem nader uitgelegd in een aantal scenario's. Onder andere het voortbestaan van de status quo, het baseren van de Economische en Monetaire Unie op een politieke unie of juist een flexibele monetaire unie.

Kwijting begroting 2019

Voortbordurend op de in 2020 gehouden bijeenkomst met Palestinian Media Watch over EU-steun aan de Palestijnse Autoriteit en ngo's is er door de SGP een amendement ingediend op het kwijtingsrapport over de begroting van de EC van 2019. In dit amendement is er bezorgdheid geuit over de antisemitische inhoud van Palestijnse schoolboeken en het feit dat deze door EU-fondsen bekostigd worden. Dit amendement is door het EP aangenomen.

Externe activiteiten

Bert-Jan Ruissen heeft veel werkbezoeken en interviews gegeven, evenals conferenties zoals Bijbelse Waarden in Europese Politiek in de Vanenburg in Putten in december. Verder is Bert-Jan in 2021 begonnen met een maandelijkse podcast “Brusselse Bronnen”, met presentator Florian Pronk en wisselende gasten.

5.3. Financieel

De inkomsten van de Eurofractie lopen via diverse kanalen. De beloning van medewerkers loopt via een speciaal budget van het Europees Parlement dat onder controle staat van een Nederlandse accountant. Dat geldt ook voor het aparte budget voor kantooruitgaven voor materiële zaken. Daarnaast is er nog een budget vanuit de ECR-groep van waaruit conferenties, promotie, advertenties en dergelijke bekostigd kunnen worden. Dit budget staat onder accountantscontrole in het Europees Parlement. De Eurofractie opereert daarom financieel volledig onafhankelijk van de SGP-moederpartij.

5.4. Tot slot

Dank voor uw interesse in de Eurofractie. Dit verslag biedt een korte weergave van onze werkzaamheden gedurende 2021. Voor meer informatie over de Eurofractie kunt u terecht op onze website eurofractie.sgp.nl.

6. WI

Jaarverslag 2021

6.1. Over het WI

De Guido de Brès-Stichting beheert het Wetenschappelijk Instituut voor de Staatkundig Gereformeerde Partij (WI-SGP), oftewel de 'denktank' ten behoeve van de SGP.

De Guido de Brès-Stichting is opgericht op 21 maart 1974. De hoofdactiviteit van het WI-SGP is zelfstandig onderzoek verrichten naar politieke en maatschappelijke vraagstukken, met het oog op een voortdurende ontwikkeling van de staatkundig-gereformeerde visie op alle relevante beleidsterreinen. De resultaten van het onderzoek communiceert het instituut met politici, partijleden, SGP-stemmers en extern publiek.

Bestuur en personeel

In het verslagjaar telde het bestuur van de Guido de Brès-Stichting negen leden. Het bestuur is per 31 december 2021 als volgt samengesteld:

- dhr. mr. A. Klaassen | voorzitter
- dhr. dr. A. van der Linden | secretaris
- dhr. J.J. Zoeteman RA | penningmeester
- dhr. dr. R. Bisschop
- dhr. mr. drs. J. van den Brink
- dhr. prof. dr. A. Goudriaan
- dhr. ir. C. Hogenhout
- dhr. ir. L. de Knecht
- mw. dr. H. Westerman-Dannenberg

Per 31 december 2021 zijn de bestuursleden Goudriaan en Zoeteman aftredend. Per 1 januari 2022 is bestuurslid Zoeteman herbenoemd voor een periode van vier jaar. Bestuurslid Goudriaan heeft zijn bestuurslidmaatschap na zestien jaar beëindigd.

Het WI heeft drie personeelsleden in dienst, met in totaal een formatie-omvang van 2,3 fte.

- dhr. drs. J.A. Schippers | directeur
- dhr. dr. J.O. van de Breevaart | wetenschappelijk medewerker
- mw. E.E. van Amerongen-van de Weteringh | medewerker communicatie

Verder maakt het WI gebruik van dienstverlening van het personeel in dienst van de SGP voor secretariële en financieel-administratieve ondersteuning:

- mw. B.B. van der Elst-van de Weerd | secretariaat en administratie abonnementen en donateurs
- mw. M. Westerhout | financiën
- mw. drs. S. Paul-Cammeraat | financiën en administratieve organisatie

In 2021 hebben de volgende personen zich als vrijwilliger ingezet voor het WI-SGP:

- dhr. O. van de Breevaart | Opschonen en herordenen bibliotheek
- dhr. ing. J.J. van Burg MSc | Adviseur Zicht
- dhr. A. van Dijk MSc | Redactielid Zicht
- dhr. R. Heij MA | Project Bijbelse wijsheid voor bestuurders
- dhr. J.M. ten Hove MA | Adviseur Zicht
- dhr. prof. dr. ir. H. Kievit | Adviseur Zicht
- dhr. H. Krooneman MA | Redactielid Zicht
- dhr. B. Provoost MSc | Redactielid Zicht
- dhr. mr. F. van Putten | Adviseur Zicht
- dhr. drs. J.D. Veltman | Adviseur Zicht
- dhr. drs. P.J. Verheij RA | Adviseur Zicht
- mw. J. Waaijbergen BA | Redactielid Zicht
- dhr. dr. K. van der Zwaag | Redactievoorzitter Zicht

Stages:

- Juditte Bos-ten Hove deed van januari t/m juni 2021 een onderzoek naar de mogelijkheid en wenselijkheid van verplichte anticonceptie bij kwetsbaar ouderschap.
- Aarnout van Gelder deed van februari t/m juli onderzoek naar de mogelijke relevantie van de Nederland-Israëlgedachte voor de positionering van de SGP binnen het huidige politieke krachtenveld

Missie

Het WI-SGP wil kennis en inzicht verwerven en die vanuit het gereformeerd belijden dienstbaar maken voor politiek en samenleving.

Visie

In politiek en samenleving wil het WI-SGP aandacht vragen voor cruciale Bijbelse waarden, het openleggen van – al dan niet verzwegen – levensbeschouwelijke of ideologische uitgangspunten en het belang van identiteit en zingeving. Het WI-SGP wil een bijdrage leveren aan een zinvolle reflectie op het handelen van overheid, burgers en maatschappelijke instellingen.

Doelstellingen

Voor de realisatie van haar missie en visie stelt de Guido de Brès-Stichting de volgende vier strategische doelen:

1. Het maatschappelijke en politieke debat beïnvloeden op basis van de reformatorische levensbeschouwing;
2. Het verrichten van onderzoek op wetenschappelijk niveau;
3. Het bevorderen van de bezinning op actuele ontwikkelingen;
4. Het streven naar bredere bekendheid binnen onze netwerksamenleving.

Tezamen met de andere geledingen van de SGP heeft het WI-SGP in 2021 meegewerkt aan het opstellen van een Integraal Strategisch Beleidsplan (ISB) voor de periode 2022-2024. Het WI-SGP legt zich vooral toe op twee van de daarin geformuleerde doelstelling(en):

1. vinden en vormen van talenten (doel 2)
2. samen doordenken (doel 4)

Ter realisatie van het doel ‘samen doordenken’ is o.a. een projectplan opgesteld voor het ontwikkelen van een politieke filosofie voor de SGP in samenspraak met andere partijgeledingen. Dit zal de komende jaren veel aandacht en capaciteit vergen.

6.2. Activiteiten**Publicaties**

In 2021 werden de volgende onderzoeksprojecten afgerond:

- God in de democratie. Politiek-filosofisch testament van de hand van dr. J.D.J. Buve (1935-2017), uitgegeven door de Deventer Universitaire Pers in de reeks Lauiana Maiora, met inleiding en annotaties door drs. J.A. Schippers. Dit boek bevat een viertal beschouwingen van wijlen dr. Buve naar aanleiding van het boek Gerechtigheid verhoogt een volk dat het WI-SGP in 2016 publiceerde.
- Gendergelijkheid. Transgenderpersonen tussen ideologie en compassie, onder redactie van drs. J.A. Schippers, gepubliceerd in de ReflectorReeks i.s.m. uitgeverij De Banier te Apeldoorn. Deze publicatie gaat in op de zorgen rondom de kwetsbare positie van transgenderpersonen en geeft daarnaast aandacht aan de ideologische achtergronden van het streven naar gendergelijkheid.

Lopende projecten

In 2021 is voortgang gemaakt met het project Bijbelse wijsheid voor bestuurders. Aan de hand van Bijbelse wijsheidsboeken, met name Spreuken en Prediker, wordt een ethisch afwegingskader ontwikkeld ten behoeve van politici en bestuurders. De oplevering van dit project is voorzien in 2022.

Tijdschrift Zicht

In 2021 verschenen in de 47e jaargang de volgende vier edities:

- Nr. 1 (lente): Landschap op de schop - In dit nummer komen specialisten op het gebied van landbouw, huisvesting en energietransitie aan het woord. Ook lokale,

provinciale en landelijke politici. Zij geven geen pasklare antwoorden, maar wel inspirerende voorbeelden en komen met creatieve inzichten. Op basis van het Bijbelse rentmeesterschap bepleiten we goede zorg voor het landschap. Dat gaat gepaard met betrokkenheid op onze omgeving en de intentie om die op een verantwoorde manier door te geven aan ons nageslacht.

- Nr. 2. (zomer): Twintig jaar na '9/11' - De beelden van de aanslagen van 11 september 2001 staan in ons collectieve geheugen geprent. '9/11' vormt een kantelpunt in de geschiedenis. Madrid 2004, Londen 2005, Parijs 2015, Brussel en Berlijn 2016, Wenen 2020 en vele andere aanslagen volgden. De zorg voor veiligheid kreeg prioriteit, al behoeft het defensiebudget nog steeds een forse impuls. De situatie in Irak, Syrië en Afghanistan is precair en zorgelijk. Over deze en andere aspecten gaat dit nummer dat tot stand kwam in samenwerking met Sallux, de denktank ECPM (Europese Christelijke Politieke Beweging).
- Nr. 3 (herfst): Kun je de overheid vertrouwen? - In het najaar kwam onderzoeksbureau Ipsos met het bericht dat het vertrouwen van de burgers in de landelijke politiek richting het spreekwoordelijke nulpunt was gedaald. Maar liefst zes op de tien Nederlanders zegt 'weinig' of 'heel weinig' vertrouwen te hebben in de politici die de Haagse kaasstolp bevolken. Een verontrustend signaal. Wat kunnen volksvertegenwoordigers, bestuurders en politieke partijen doen om het vertrouwen te herstellen?
- Nr. 4 (winter): Schuld en boete - Deze editie snijdt een beladen thema aan. Hoe gaan we om met de zwarte bladzijden uit onze geschiedenis? Een onderwerp waarover stevig gediscussieerd kan worden. Zeker als de vraag is wie waaraan schuldig is en hoelang en hoeveel de dader moet gaan boeten om slachtoffers te compenseren voor de geleden schade. Waar we voor moeten waken is het beoordelen van situaties en praktijken uit het verleden met de normen van vandaag.

Bijeenkomsten

- Op 6 maart organiseerde het WI-SGP samen met Prisma een livestream-debat over ontwikkelingssamenwerking in coronatijd. De centrale vraag was: Hoe hard raakt corona arme landen? Deelnemers aan het debat: Chris Lukkien namens ZOA, Haaije Feenstra namens Prisma, Rina Molenaar namens Woord & Daad en Chris Stoffer namens de SGP. Het debat werd geleid door Riekelt Pasterkamp. Via een livestream werd de discussie gevolgd door 360 deelnemers.
- Op 16 april vond in Gouda de presentatie plaats van het boek 'God in de democratie', met bijdragen van Sybrand Buve en Kees van der Staaij. Via een livestream hebben 160 deelnemers meegekeken.
- Op 28 september belegden WI-SGP en de ECPM-denktank Sallux een gespreksavond over het thema: Afghanistan, hoe verder?, met bijdragen van Mart de Kruif (generaal b.d.), Sandra Korteweg (betrokken bij hulpverlening aan Irak) en Johannes de Jong (directeur Sallux). De onlinediscussie werd geleid door Jacques Rozendaal. Via een zoomverbinding waren zo'n 50 deelnemers bij dit online-event betrokken.
- Op 29 december vond de jaarlijkse Guido-Academie plaats. Dit keer over het thema gelijkheid, met bijdragen van Marguerite Peeters, dr. Henk Post, dr. Bart-Jan Spruyt en ir. Chris Stoffer. Twintig personen namen deel aan deze onlinevormingsdag.

Opinieartikelen

- Voor het Reformatorisch Dagblad (1 februari) schreef Hans van de Breevaart een recensie over het boek 'Ik hou van Holland. Pleidooi voor patriottisme' van Gert Jan Geling.

- Voor het Reformatorisch Dagblad (12 maart) schreef Jan Schippers een recensie over het boek 'Nieuwe Kruisvaarders' van Sander Rietveld.
- Op 16 maart plaatste het Reformatorisch Dagblad een nieuwsartikel n.a.v. een persbericht van WI-SGP over onze kritiek op het zogenoemde regenboogstembusakkoord.
- Het Reformatorisch Dagblad (24 september) interviewde Jan Schippers over de discriminerende fiscale behandeling van eenverdienersgezinnen: Karl Marx zou jaloers zijn op ons belastingstelsel.
- Het Reformatorisch Dagblad (16 oktober) interviewde Jan Schippers over de 'schoolboekenkwestie': Storm rond schoolboeken: vrij om te zijn zoals de liberaal is.
- Voor de website CNE-news (18 december) schreef Jan Schippers samen met Henk Jan van Schothorst een opinieartikel over het gebrek aan aandacht voor het gezin in het regeerakkoord van het kabinet Rutte-IV: Family almost out of the picture in "Rutte-4".

Lezingen en debatbijdragen

- Hans van de Breevaart nam met prof. dr. Roel Kuiper deel aan een debat tijdens de lustrumconferentie van studentenvereniging Depositum Custodi op 22 mei
- Jan Schippers leverde een bijdrage aan het onlinedebat tijdens het Kuyper-symposium, tezamen met WI-directeuren Pieter Jan Dijkman (WI-CDA) en Wouter Beekers (WI-CU) op 2 juni
- Hans van de Breevaart verzorgde een lezing bij de European Federation One of Us op 29 juni
- Jan Schippers hield op 8 juli een lezing voor SGP-jongeren over politieke participatie van vrouwen
- Op verzoek van SGP-Internationaal verzorgde Hans van de Breevaart op 3 september een lezing tijdens de conferentie van de Wilberforce-Foundation in Albanië (wegens ziekte werd de tekst voorgedragen door de organisator van de conferentie).
- Jan Schippers hield een lezing over het kostwinnersbeginsel en de fiscale behandeling van eenverdienersgezinnen voor de SGP-jongeren te Staphorst op 24 september
- Jan Schippers verzorgde een gastcollege over geloof en politiek bij de Radboud Universiteit Nijmegen op 16 november

Overig

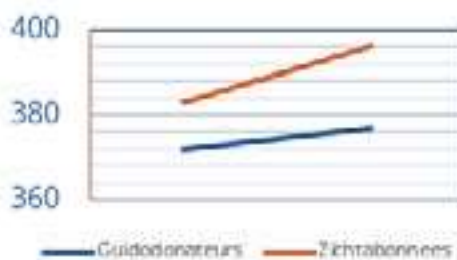
In het voorjaar heeft het WI-SGP een promotievideo gemaakt die werd getoond op de partijdag van de SGP. Op ons YouTubekanaal is deze video nog steeds te zien.

- Sallux, de ECPM-denktank heeft in 2021 het boek Threat or opportunity? A Christian perspective on populism gepubliceerd. Dit is de Engelstalige versie van de studie Concurrent of bondgenoot, geschreven door Hans van de Breevaart.
- De elektronische nieuwsbrief is dit jaar zes keer rondgestuurd.
- De jaarlijkse Guidolezing moest, vanwege de lockdownmaatregelen, helaas tot nader order worden uitgesteld.

Donateurs en abonnees

In het verslagjaar is vooral via sociale media werk gemaakt van werving van donateurs en abonnees. Bij elke verschijning van Zicht is aandacht besteed aan de publiciteit. We zijn verheugd dat met name onder studenten de interesse voor publicaties en activiteiten van het WI-SGP is toegenomen. Het aantal Guidodonateurs (inclusief vrienden) nam dit jaar toe van 372 naar 377 (+5). Het aantal Zichtabonnees steeg dit jaar van 383 naar 396 (+13).

Aantal Guidodonateurs en Zichtabonnees

6.3. Financieel

Onderstaand overzicht toont de baten en lasten over 2021. Aan de inkomstenkant zijn de overheidssubsidie en de overige inkomsten hoger uitgekomen dan begroot. Aan de lastenzijde vallen met name de publiciteits- en vergaderkosten lager uit dan begroot, voornamelijk als gevolg van het niet door kunnen gaan van veel activiteiten en uitgaven door beperkende coronamaatregelen, alsook door ziekte van personeel. Per saldo komt het exploitatieresultaat uit op bijna € 12.000. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Overzicht baten WI-SGP 2021

	realisatie	begroting
Overheidssubsidie	€ 178.562	€ 170.859
Partijbijdrage	€ 50.280	€ 50.280
Abonnementen Zicht	€ 18.589	€ 17.070
Donaties en giften	€ 13.169	€ 10.693
Overige inkomsten	€ 8.632	€ 4.500

De Jaarrekening 2021 van de Guido de Brès-Stichting is gecontroleerd door accountantskantoor Van Ree te Nieuwegein. Bovenstaand overzicht geeft een zeer beperkt beeld. Voor het volledige (financieel) jaarverslag en de accountantsverklaring verwijzen wij u graag naar onze website wi.sgp.nl. Daar kunt u ook informatie vinden over onze activiteiten, publicaties en het tijdschrift Zicht.

Overzicht lasten WI-SGP 2021

	realisatie	begroting
Personeelskosten	€ 195.084	€ 192.811
Publiciteitskosten	€ 35.145	€ 44.842
Vergaderkosten	€ 8.018	€ 14.000
Bureaunkosten	€ 17.332	€ 13.350
Projectkosten	€ 1.800	€ 2.000

6.4. Tot slot

In 2021 verscheen een breed scala aan publicaties van het WI-SGP, werden er lezingen verzorgd en werd er ook deelgenomen aan debatten en interviews. Het bestuur wenst en bidt dat deze publicaties en activiteiten mogen bijdragen aan een verdere ontwikkeling, doordinking en beargumentering van politieke standpunten op basis van Bijbelse normen en waarden. De arbeid van het WI-SGP wordt verricht in de overtuiging dat het bedrijven van politiek bij een geopende Bijbel heilzaam is voor ieder mens, maar ook voor de samenleving als geheel. In tijden van maatschappelijke onzekerheid en onrust, zoals waargenomen in het verslagjaar, werd bij het verrichte onderzoek de heilzaamheid van het dienen van God uitgedragen. In het komende jaar hoopt het WI-SGP zich met Gods hulp opnieuw toe te leggen op zijn verantwoordelijke taak.

7. SGPJ

Jaarverslag 2021

7.1. Over SGP-jongeren

SGP-jongeren (SGPJ) is de grootste politieke jongerenorganisatie van Nederland. Ze bestaat sinds 1934 en is daarmee ook gelijk de oudste. We willen jongeren enthousiast maken en betrekken bij politiek. Het is onze missie om jongeren politiek te laten ontwikkelen door mee te doen aan maatschappelijke discussies. De SGPJ vormen we niet met een select gezelschap, maar met al onze jongeren. Het is ons doel om christelijke politiek in de levens van jongeren te brengen en het voor hen te laten leven.

SGP-jongeren is een actieve politieke jongerenorganisatie voor jongeren van 11 t/m 28 jaar. Vanuit een sterke organisatie wil SGP-jongeren op een professionele manier jongeren motiveren, leden vormen en toerusten en hun belangen behartigen. Op die wijze wil SGP-jongeren fungeren als een kweekvijver voor jonge politici enerzijds en anderzijds de hele samenleving aanspreken met haar boodschap. Dit doen we door onze standpunten goed te doordenken en af te wegen. Vervolgens willen we ook duidelijk stelling nemen in politieke en maatschappelijke debatten. Daarbij wegen sommige standpunten zwaarder dan andere en zoeken we naar passende momenten en doelgroepen om ons geluid te laten horen.

Bestuur & directie

De landelijke organisatie van de jongeren bestaat uit het bestuur en commissies. Daarnaast zijn de SGP-jongeren met ongeveer 30 plaatselijke verenigingen over het hele land vertegenwoordigd.

Het bestuur van de SGP-jongeren bestond op 31 december 2021 uit de volgende personen:

- dhr. P.A. de Leeuw | **waarnemend voorzitter**
- dhr. J.M. Visser | **secretaris**
- mw. G. Kok | **penningmeester**
- dhr. J. de Leeuw | **politiek bestuurslid**
- dhr. G.D. van Rijswijk | **politiek bestuurslid**
- dhr. G.J. Verweij | **bestuurslid Organisatie & Relaties**
- dhr. R.C. van Heijst | **bestuurslid Leden & Lokaal**
- dhr. A.J. Bassa | **bestuurslid Communicatie**

Doelstellingen

De SGPJ heeft, samen met de andere geledingen binnen de SGP, voor de periode 2022-2024 een Integraal Strategisch Beleidsplan (ISB) opgesteld. Binnen het ISB gaat het over communiceren, leren en inspireren. Binnen deze thema's zijn verschillende doelstellingen geformuleerd waar ook SGPJ zich voor inzet.

Communiceren:

1. Betrokken bij ontwikkelen onderzoek en communicatiestrategie;
2. Betrokken bij het vaststellen en verspreiden van de merkidentiteit van SGP(J);
3. Sturend met betrekking tot ledenwerving en fondsenwerving.

Leren:

1. Sturend in het vinden van nieuw politiek talent;
2. Betrokken bij het vormen van politiek talent;

Inspireren:

1. Betrokken bij het formuleren en verspreiden van politieke filosofie SGP(J);
2. Betrokken bij periodieke verdieping op praktisch politiek thema.

Deze thema's zijn de leidraad in de werkzaamheden om jongeren enthousiast maken en te betrekken bij politiek.

7.2. Activiteiten

Politiek platform

We willen jongeren enthousiast maken en betrekken bij politiek. Het is onze missie om jongeren politiek te laten ontwikkelen door mee te doen aan maatschappelijke discussies. Dit doen we door het organiseren van evenementen en debatten, maar ook door het uitbrengen van Klik en In Contact. Ook in 2021 werden we helaas geteisterd door het coronavirus. Dit weerhield SGPJ er echter niet van om een succesvolle campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen neer te zetten. Flyeren, blogs, debatten, video's en een jongerenspecial van Studio SGP, inspanningen genoeg. Zowel intern als extern is deze campagne niet onopgemerkt gebleven en mocht zij resulteren in bijna 1.200 voorkeurstemmen voor onze jongerenkandidaat Arie Rijnveld. In de tweede helft van het jaar lag het accent met name op radio-optredens en het faciliteren van de discussie rondom het vrouwenstandpunt. Daarnaast schreven politiek bestuursleden en leden van het politiek platform in Zicht, In Contact en De Banier en reageerden zij via statements en columns op actuele politieke situaties.

De belangrijkste interne ontwikkeling voor het politiek platform in 2021 was de heroprichting van de commissie onderwijs. De commissie heeft opnieuw een zelfstandige status gekregen en hield zich bezig met de kansenongelijkheid, het lerarentekort en de vrijheid van onderwijs. Commissie Zorg organiseerde het #Zorgvoorlater-event met o.a. Ernst Kuipers als spreker. Commissie Internationaal heeft zich verdiept in ontwikkelingssamenwerking en sprak zich uit tegen weeshuistoerisme. De Commissie Binnenlandse Zaken dook in het thema privacy, een onderwerp met nog veel onontgonnen terrein voor SGPJ. Uiteindelijk resulteerde dit onderzoek in het privacymanifest. De commissie Duurzame Ontwikkeling en Landbouw verstevigde de banden met de Eurofractie van de SGP en hield zich daarnaast bezig met het thema zeespiegelstijging. Voor de commissie Sociaal-Economische Zaken stond 2021 in het teken van de grote tekorten op de woningmarkt.

Evenementen

Ook 2021 was een jaar vol uitdagingen waarin corona een grote belemmering was. Dit hield SGP-Jongeren echter niet tegen om veel te organiseren. We begonnen in het eerste gedeelte van 2021 met vijf onlineavonden met sprekers vanuit diverse hoeken. Zelfs Ernst Kuipers was op een van deze avonden aanwezig. Gelukkig kende 2021 ook een moment dat we elkaar fysiek mochten ontmoeten. We organiseerden in totaal achttien avonden. Die bestonden uit: twee congressen, tien SGP-J Cafés, een vrijwilligersactiviteit en vijf andere ontspannen activiteiten. Een geweldig resultaat, dat we in 2022 graag voortzetten.

Ledenwerving

Ledenwerving anno 2021 is een enorme uitdaging. Het coronavirus heeft grote delen van het jaar roet in het eten gegooid en op korte termijn zijn verschillende beurzen en evenementen afgelast. In de zomermaanden was er meer mogelijk en is SGP-jongeren tijdens de zomertour op meerdere vakantieparken zichtbaar geweest. De commissie ledenwerving is inmiddels weer gevuld met verschillende enthousiaste vrijwilligers die mooie ideeën hebben voor de toekomst. Nadere uitwerking voor de ledenwerving volgt.

Publicaties

- Klik

In 2021 heeft er wat verloop plaatsgevonden in de KLIK-commissie. Twee redactieleden, Marijn Verschuure en Nellieke Oudijn, die beiden meer dan zeven jaar redacteur zijn geweest, hebben afscheid genomen. Daardoor hebben we veel ervaring verloren. Maar we hebben een nieuw commissielid dat weer voor een frisse blik zorgt: aan het eind van het jaar hebben we Maarten van der Tang mogen verwelkomen binnen de commissie. Met vijf redactieleden zijn we enigszins verzadigd. Echter, de deur blijft open staan voor een extra redactielid. Een extra redactielid zou mooi zijn voor de extra inhoud en een betere taakverdeling. Maar het is niet noodzakelijk.

We hebben dezelfde verdeling van artikelen aangehouden als in eerdere jaren. Een deel met echte politieke onderwerpen en series (Loodsen van het Land, Nexit, etc.) Een andere deel met wat luchtigere of maatschappelijke onderwerpen (Leuk Gevonden, De werkweek van...) Ook zijn we twee nieuwe series gestart. Hollandse Nieuwe: over nieuwe partijen sinds TK2021. De tweede serie is: Regeren. Hoe dan?; over politieke systemen wereldwijd. Al met al brengt de KLIK nog steeds op vertrouwde wijze de jongste leden van SGP-jongeren dicht bij de politiek en de uitgangspunten van de SGPJ. De commissie is tevreden over de contacten met het bestuur. Er wordt goed meegedacht. Ook de samenwerking met de drukker en de distributeur verloopt nog steeds goed.

- InContact

De redactie van InContact heeft in 2021 weer hard gewerkt om vier mooie edities uit te brengen. De eerste editie van 2021 ging over het nieuws. Eén van de hoogtepunten was wel het interview met de beruchte journalist Rutger Castricum. Voor de tweede editie van het jaar verdiepten we ons in het Midden-Oosten, een regio vol conflicten. In editie drie interviewden we de beste burgemeester van de wereld; Aboutaleb. Het thema was 'samenleven'. De laatste editie van 2021 was ook de laatste editie van Florian Pronk als hoofdredacteur. Deze InContact ging over afval. Behalve de genoemde artikelen, stond InContact in 2021 bomvol met leuke en mooie artikelen. Vanaf 2022 neemt Wilbert den Besten het stokje van Florian over als hoofdredacteur.

7.3. Financieel

Het jaar 2021 is afgesloten met een negatief resultaat, zoals vooraf al begroot was. Door extra inkomsten en contributies is het resultaat minder negatief uitgevallen dan vooraf begroot. Een compleet overzicht van de jaarcijfers is te vinden in het financieel jaarverslag 2021.

7.4. Tot slot

Tot slot, een historisch belangrijk jaar ligt achter ons. Velen zullen het jaar 2021 niet vergeten. Het was een jaar vol zorg. Politiek gezien moesten we een lange adem hebben. Het jaar stond namelijk in het teken van de enorm langdurige kabinetsformatie. Maatschappelijk gezien stond het water bij veel mensen aan de lippen. Ook wij hebben deel uitgemaakt van het politieke en maatschappelijke debat. De vraag die dan opkomt, wanneer men terugkijkt is: hoe hebben wij ons opgesteld? Hoe vast zat ons anker?

Veel is er gepasseerd in het afgelopen jaar. Veel (lokale) commissies hebben hun werk, ondanks alle beperkingen, sterkgemotiveerd voortgezet. We hebben in het najaar gelukkig weer een fysiek congres mogen organiseren. Dat heeft ons enorm goed gedaan. Als bestuur zijn we daar erg blij mee. Als laatste wil ik eenieder meegeven: blij staan voor de christelijk politiek! Laat daarbij de adem van de ziel, het gebed, een graadmeter zijn. Het gebed van een rechtvaardige vermag namelijk veel. God doet wonderen, ook op het gebed!

8. SGPI

Jaarverslag 2021

8.1. Over SGP-Internationaal

SGP-Internationaal (SGP-I) wil door middel van haar activiteiten internationaal bijdragen aan de realisatie van een Bijbels genormeerde, staatkundig-gereformeerde visie op samenleving en politiek.

Het SGP-I bestuur staat onder leiding van de internationaal secretaris. Daarnaast is er een werkgroep die, samen met de twee coördinatoren, verantwoordelijk is voor de uitvoering van de projecten. De werkgroep bestaat uit afgevaardigden van de verschillende partijgeledingen. Zo vindt binnen SGP-Internationaal strategische afstemming plaats over de buitenlandvisies en de internationale activiteiten van de diverse geledingen.

SGP-Internationaal is bovendien het eerste aanspreekpunt voor internationale activiteiten van de SGP. Zij houdt zich bezig met het organiseren van politieke bewustwordingsactiviteiten in landen grenzend aan de Europese Unie in Oost-Europa, het Midden-Oosten en Noord-Afrika. De stichting werkt daarvoor samen met christelijke politieke partijen en/of politieke organisaties in die landen. Het doel van de activiteiten is om betrokkenheid van christenen bij/in de politiek te stimuleren en bij te dragen aan democratisering en opbouw van de rechtsstaat in de betreffende landen.

Bestuur en personeel

De samenstelling van het bestuur en personeel van SGP-Internationaal was tussen 1 januari 2021 – 31 december 2021 als volgt:

Bestuur:

- dhr. Dr. H.F. Massink | **Internationaal Secretaris SGP en voorzitter**
- dhr. Drs. G.A. van der Waal | **Penningmeester**
- dhr. Drs. H.J. van Schothorst
- dhr. M. Slingerland MA

Personeel:

- mw. E. Abbey-van Doorn MA | **Coördinator**
- mw. M. van Oost-Mitocaru MA | **Coördinator**

Het bestuur vergaderde in 2021 in totaal zes keer.

Werkgroep SGP-I:

- dhr. H. Krooneman MA | **Tweede Kamerfractie SGP**
- dhr. H.J. Rouwendal MSc | **SGP-jongeren**
- dhr. Drs. J.A. Schippers | **Wetenschappelijk Instituut voor de SGP**
- dhr. Dr. J.O. van de Breevaart | **Eurofractie SGP**
- dhr. H. van 't Land MA
- dhr. M. van der Zwan

8.2. Activiteiten

In het verslagjaar is gewerkt aan een aantal projecten. Deze projecten zijn uitgevoerd volgens het projectplan dat in het najaar van 2020 is goedgekeurd door het SGP-I-bestuur. Projecten en trainingen worden altijd uitgevoerd op basis van aanvragen van de partners van Stichting SGP-I in Oost-Europa of de Arabische wereld en zijn daarom vraaggestuurd.

- Albanië | Zomerschool 'Individual liberties vs. Collective responsibilities. Lessons from the pandemic regarding religious and political freedom.'

- Belarus | Publicatie over de rol van de vrouw in de maatschappij
Workshop 'Belarus, Spring 2021'
7th Youth Summercamp
- Egypte | 'Christian Mind Institute'
- Georgië | Conferentie 'Church, state and the vaccine policy'
Workshop on recruiting new members and planning of the election campaign
Conferentie 'Minorities in trouble and difficulties'
Conferentie 'Church and politics in Georgia'
- Irak | Training 'political leadership'
- Israël | Webinar 'Inspiring H.O.P.E. in the Middle East'
- Jordanië | Youthconference 2021
- Moldavië | Wekelijke podcasts met analyses van lokaal en Europees politiek nieuws
- Montenegro | Conferentie 'The Church and the State: redefining the relationships'
- Nederland | Internationale conferentie 'Trust and distrust: Experiences and lessons from the corona crisis'

8.3. Financieel

De activiteiten van SGP-Internationaal worden financieel mogelijk gemaakt door subsidie voor politieke partijen in het kader van de Wet financiering politieke partijen (Wfpp) en het Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen (NFRP). Het NFRP bestaat uit het Matraprogramma (maatschappelijke transformatie), gericht op Oost-Europa, en het Shirakaprogramma, gericht op de Arabische regio. SGP-Internationaal legt over de besteding van deze subsidies jaarlijks nauwkeurig verantwoording af aan het Ministerie van Buitenlandse zaken. De verantwoording over het subsidiejaar 2020 is in 2021 goedgekeurd door het Ministerie van Buitenlandse zaken.

8.4. Tot slot

Bedankt voor uw interesse in SGP-Internationaal. Dit verslag is een verkorte versie van het jaarverslag van SGP-Internationaal. Graag verwijzen wij u door naar de website voor het raadplegen van het volledige (financieel) jaarverslag.

AFSLUITING

Jaarverslag 2021

Allen die hebben bijgedragen aan het werk van onze partij, op welke wijze ook, willen we heel hartelijk dankzeggen. In het bijzonder noemen we hen die vaak op eenzame posities de partij vertegenwoordigen in het openbaar bestuur: de parlementariërs, de gekozen vertegenwoordigers en de bestuurders, alsmede de vele vrijwilligers die hen ondersteunen.

Daarnaast dank aan de medewerkers op het partijbureau voor hun onmisbare en professionele steun en inzet. Ook de vele andere betrokkenen zeggen we dank voor het vele werk dat door hen, veelal achter de schermen, is verricht.

Ondanks alle omstandigheden is er een grote God. Hij is de Almachtige Koning. Hij regeert. Het loopt Hem niet uit de hand.

"Zijn Naam zal zijn tot in eeuwigheid; zolang als er de zon is, zal Zijn Naam van kind tot kind voortgeplant worden; en zij zullen in Hem gezegend worden". (Psalm 72:17).

Rotterdam, 31 maart 2022

mr. L.G.I. Barth,
secretaris

drs. D. van Meeuwen,
partijvoorzitter

BIJLAGE C

Financieel jaarverslag 2021

Verlag van de penningmeester (toelichting op de samengestelde staat van baten en lasten over het jaar 2021)

1. Algemeen

Het financieel verslag handelt wederom over een bewogen jaar. Een jaar waarin de wereld in de greep bleef van het coronavirus. Hoewel de uitwerking ervan minder heftig was in vergelijking met de situatie in 2020, golden toch wereldwijd aanzienlijke beperkingen voor het maatschappelijk verkeer.

Ook in dit verslagjaar was het niet mogelijk de activiteiten, die doorgaans binnen de partij worden georganiseerd, op een reguliere wijze te laten plaatsvinden. Met uitzondering werden hier en daar politieke vergaderingen belegd, zodra de maatregelen werden afgeschaald. Toch kon de partijdag in 2021 niet fysiek worden gehouden en daarom werd besloten na de goede ervaring met de eerste digitale algemene vergadering opnieuw gebruik te maken van de studio. Het verloop van de vergadering was ook deze keer naar wens met een hoge mate van betrokkenheid van de afgevaardigden van afdelingen en kiesverenigingen.

In september 2021 zijn de gesprekken met de penningmeesters van de geledingen weer opgestart, wat in 2020 niet mogelijk was. Er is inhoudelijk gesproken over de begroting en de activiteiten die voor het volgende jaar gepland staan. Het is goed om over en weer van elkaar te horen hoe de financiën zich verhouden tot de plannen overeenkomstig het Integraal Strategisch Beleidsplan en hoe de continuïteit kan worden gewaarborgd.

De ontwikkeling van de baten en lasten is goed in balans. Met extra ontvangsten aan giften en legaten, de hogere bijdrage voor het partijblad, de waardeverandering van effecten en de hogere opbrengsten van afdelingen, werd € 719.765 meer aan baten ontvangen. Daartegenover staat dat de lasten € 75.000 hoger liggen dan was begroot, wat grotendeels valt toe te schrijven aan de verkiezingscampagne voor de Tweede Kamer.

Onze partij ontvangt tot en met 2024 jaarlijks extra subsidie (+ € 364.000) van de overheid om het functioneren van de representatieve democratie te bevorderen. Deze subsidie lijkt eindig, al proberen politieke partijen de minister te bewegen de extra bijdrage te continueren. Als dat niet lukt, zullen we Deo volente in 2023 de financiële planning voor de jaren na 2024 grondig moeten herzien. Het gat dat ontstaat door het wegvallen van de extra subsidie kan niet worden opgevangen uit het resultaat van de beleggingen. De tijden zijn te onzeker om te kunnen stellen dat behaalde resultaten in het verleden een garantie zijn voor de toekomst. De buffer die door beleggingen is opgebouwd kan eventueel over meerdere jaren worden aangewend om de exploitatie sluitend te houden.

Een andere optie is het verhogen van de ledenbijdrage, maar evenwel niet de meest voor de hand liggende oplossing. In gedachten gaan we terug naar de periode dat wijlen de heer J. Pijl (lid van het hoofdbestuur en penningmeester van 1972 tot en met 1996 en in 2021 op de zeer hoge leeftijd van 99 jaar is overleden) een aantal keer namens het hoofdbestuur voorstellen deed om de contributie fractioneel te verhogen. Dat kon echter niet altijd op instemming van de algemene vergadering rekenen. De heer Pijl deed overigens mondeling verslag van het financieel reilen en zeilen van de partij. In deze tijd gebeurt dat schriftelijk in een uitgebreide toelichting die hierna is te lezen.

Vermogenspositie

Het eigen vermogen is gestegen naar € 5.328.087 (was € 4.763.525 per 31-12-2020). Deze stijging komt grotendeels door het resultaat over het jaar 2021.

Beleggingsportefeuille

De beleggingsportefeuille wordt beheerd door de afdeling Vermogensbeheer van de Rabobank. Voor zowel de obligaties als de aandelen wordt voldaan aan het beleggingsstatuut

waarin is bepaald dat de beleggingen MVO-proof dienen te zijn. Er zijn enkele mutaties doorgevoerd om de portefeuille actueel te houden. De boekwaarde (= gelijk aan de beurswaarde) is als gevolg van de aan- en verkopen en de koerscorrectie gestegen naar € 2.688.409 (was € 2.487.629 per 31-12-2020).

Spaargelden

Het spaargeld is afgenomen, omdat een bedrag is aangewend ten behoeve van de verkiezingen voor de Tweede Kamer. De spaargelden staan bij de Rabobank gestald.

Afdelingen

De afdelingen/kiesverenigingen dienen jaarlijks voor 1 februari de financiële verantwoording aan het partijbureau te overleggen. Het blijft echter een zorgpunt dat deze informatie niet op tijd en volledig wordt aangeleverd. Dit is wel noodzakelijk voor het tijdig opstellen en controleren van de jaarrekening. De besturen van de afdelingen/kiesverenigingen worden opgeroepen aan de reglementaire afspraak te voldoen.

2. Baten

De totale baten over het jaar 2021 bedragen € 2.619.590. Begroot was € 1.899.825. Er is sprake van een positief verschil van € 719.765. Dit is enerzijds toe te schrijven aan hogere giften en legaten (+ € 238.642), opbrengsten partijblad De Banier (+ € 22.787) en waardevermeerdering effecten (+ € 183.541), anderzijds laat de verwerking van de geldstromen naar de afdelingen een grote plus zien (+ € 245.633). De rentebaten liggen overigens € 14.596 hoger dan begroot.

Subsidie

De ontvangen subsidie is € 20.988 hoger dan begroot (€ 927.194 versus begroting € 914.322).

Giften en legaten

In het boekjaar zijn veel giften en legaten ontvangen. In totaal kwam er € 363.642 binnen, geraamd was € 125.000. Aan algemene giften is € 126.466 ontvangen, geraamd was € 30.000. Uit legaten is € 104.084 aan de partij geschonken. Voor de Tweede Kamer verkiezingen is een mooi bedrag van € 85.093 aan giften ontvangen, geraamd was € 50.000. De donaties van het ondernemersplatform bedragen € 48.000, geraamd was € 45.000.

Partijblad De Banier

De opbrengsten voor het partijblad De Banier liggen hoger dan de begroting, namelijk € 173.287 versus begroting € 150.500. In het verslagjaar is € 9.009 meer aan giften ontvangen dan begroot. De advertentieopbrengsten liggen € 12.921 hoger dan geraamd.

Rentebaten en waardeverandering effecten

Door positieve ontwikkelingen op de beurs zijn de rentebaten gestegen. Er werd € 24.596 aan rente ontvangen, geraamd was € 10.000. Op de effecten werd een koersresultaat behaald van € 183.541.

Opbrengsten afdelingen

In de begroting wordt voor de opbrengsten van de afdelingen uitgegaan van het aantal afdelingsleden maal het bedrag per lid dat de afdelingen aan retributie ontvangen. De opbrengsten van afdelingen zijn hoger, omdat de afdelingen ook zelf inkomsten genereren. In de jaren voorafgaand aan de verkiezingen sparen de afdelingen voor de verkiezingscampagne. Dit resultaat wordt in de jaarrekening van de partij toegevoegd aan de bestemmingsreserve afdelingen. In verkiezingsjaren zullen aan deze reserve grote bedragen worden onttrokken. In 2021 is een bedrag van € 397.883 aan opbrengsten geboekt. Dit bedrag is samengesteld uit giften, retributie donateurs en leden, overbetalingen, collectes, sponsoring en renteopbrengst. Begroot was totaal € 152.250. Dit bedrag vindt zijn grondslag in het aantal leden (14.500 leden) dat is toegewezen aan een afdeling x de retributie (14.500 x € 7,50 per lid = € 108.750) en het totaal aantal leden x de provinciale retributie (29.000 x € 1,50 = € 43.500). In 2022 vinden gemeenteraadsverkiezingen plaats en uit dien hoofde zal de bestemmingsreserve worden aangesproken ter financiering van de activiteiten door de afdelingen en kiesverenigingen.

3. Lasten

De totale lasten over het jaar 2021 bedragen € 2.055.535. Begroot was € 1.979.843, waardoor er sprake is van een nadelig verschil van € 75.692.

Kosten informatievoorziening

De kosten voor informatievoorziening waren lager dan begroot (€ 237.649 versus begroting € 278.150).

Ledenwerving

De kosten voor ledenwerving -waaronder ook ledenbinding valt- waren lager (€ 6.216 versus begroting € 26.500), omdat er onder andere vanwege de coronacrisis geen familiedag is gehouden en geen excursie naar Straatsburg heeft plaatsgevonden.

Betrekken niet-leden bij activiteiten

Voor het betrekken van niet-leden bij activiteiten van de SGP is € 101.796 uitgegeven. Hiervoor was begroot € 77.500. Deze middelen zijn besteed aan het uitgebreide kiezersonderzoek en de opbouw en operationeel houden van de SGP-studio.

Verkiezingscampagnes

Voor de verkiezingscampagnes Tweede Kamer was een bedrag begroot van € 234.500. De uiteindelijke uitgaven lagen € 65.000 hoger in verband met extra kosten voor de studio uitzendingen als alternatief voor de fysieke bijeenkomsten die vanwege coronamaatregelen geen doorgang konden vinden.

Personeelskosten

De personeelskosten liggen € 42.972 lager dan begroot (€ 688.904 versus begroting € 731.876).

Bestuurskosten

De bestuurskosten liggen € 3.557 onder de begroting (€ 37.443 versus begroting € 41.000).

Huisvestingskosten

De huisvestingskosten liggen € 6.460 boven de begroting (€ 64.920 versus begroting € 58.460).

Kosten afdelingen

In de begroting is een bedrag opgenomen van € 152.250. De samenstelling van dit bedrag is opgenomen in de toelichting 'Opbrengsten afdelingen'. De kosten afdelingen komen in werkelijkheid uit op € 237.192 als gevolg van uitgaven vooruitlopend op de gemeenteraadsverkiezingen in 2022.

4. Resultaat en resultaatbestemming

Resultaat

In de begroting was een resultaat geraamd van € 80.017 negatief. Het werkelijke resultaat kwam uit op € 564.054 positief. Zie toelichting onder kopje 'Baten'.

Resultaatbestemming

De resultaatbestemming over 2021 is als volgt:

- continuïteitsreserve werkorganisatie | De hoogte van de reserve vastgesteld op 1,5 x de kosten van de werkorganisatie wat neerkomt op € 1.609.000 (dit bedrag is inclusief € 552.050 risico terugval aantal zetels). Vanuit de resultaatbestemming is € 88.680 hieraan toegevoegd.
- risicoreserve terugval aantal zetels | Het fractiebudget (SFB) is van zodanige omvang dat terugval in zetels de komende vijf jaar kan worden opgevangen. Er is een bedrag van € 27.755 vanuit de resultaatbestemming toegevoegd. De stand van de reserve bedraagt € 682.120. (€ 552.050 voor de SGP en € 130.070 voor WI, SGPJ en SGP-I).
- risicoreserve beleggingsportefeuille | De risicoreserve beleggingsportefeuille is met € 20.078 toegenomen en bedraagt per einde van het boekjaar € 268.841 (was € 248.763 per 31-12-2020). De reserve is vastgesteld op 10% van de hoogte van de beurswaarde, bedoeld om het risico van koersdaling op te vangen.
- bestemmingsreserve huisvesting | Ten gunste van het resultaat is een bedrag van € 40.000 ten laste van de bestemmingsreserve huisvesting geboekt. Deze reserve is in het verleden gevormd uit de boekwinst na verkoop van het ds. G.H. Kerstenhuis. Vanaf 2013 wordt voormeld bedrag jaarlijks ter dekking aangewend voor (een deel van) de afschrijving van het huidige kantoorpand. Na verwerking van deze mutatie bedraagt het saldo ultimo 2021 € 840.000. Deze methodiek kan nog gedurende 21 jaar worden toegepast.

- bestemmingsreserve verkiezingen | Vanuit de resultaatbestemming is een bedrag van € 125.000 in een nieuwe bestemmingsreserve verkiezingen toegevoegd. Dit bedrag kan worden aangewend voor mogelijk incidentele uitgaven met betrekking tot verkiezingen. Het verkiezingsfonds is echter bedoeld voor structurele uitgaven, die gekoppeld zijn aan de geplande verkiezingen in de komende jaren. De stand van deze voorziening bedraagt per ultimo 2021 € 1.649.501.
- bestemmingsreserve ICT | Er is een bedrag van € 65.000 vanuit de resultaatbestemming toegevoegd aan en ook een bedrag van € 80.000 onttrokken uit de bestemmingsreserve ICT. Na verwerking ervan bedraagt het saldo per ultimo 2021 € 195.000.
- bestemmingsreserve vitalisering afdelingen | Er is een bedrag van € 2.617 onttrokken uit en € 13.929 toegevoegd aan de bestemmingsreserve vitalisering afdelingen, zodat per saldo € 11.311 is gemuteerd in de resultaatbestemming. Het saldo ultimo 2021 bedraagt € 50.000.
- bestemmingsreserve afdelingen | Er is een bedrag van € 160.690 toegevoegd aan de bestemmingsreserve afdelingen, waardoor het saldo per ultimo 2021 € 1.128.263 bedraagt.

Algemene reserve

De algemene reserve bedraagt ultimo 2021 € 981.913. Als gevolg van een mutatie vanuit de resultaatbestemming is de algemene reserve met € 185.540 toegenomen.

5. Tot slot

Onze partij mag nog steeds deel uitmaken van ons democratisch bestel. Dat is een bijzonder voorrecht en moet ons tot dankbaarheid stemmen. In een tijd waarin de gure wind van vrijheids- en gelijkheidsdrang weer komt opzetten, mag de SGP haar vertrouwde geluid laten doorklinken: een vaste koers gebaseerd op vaste (Bijbelse) waarden. Niet alleen in de Eerste en Tweede Kamer, maar ook in de Provinciale Staten, gemeenteraden, waterschappen en het Europees Parlement.

Soms loopt men te hoop tegen de opvattingen en politieke denklijnen van de SGP. Aan de andere kant zien we heel veel waardering voor de duidelijke standpunten die de partij naar voren brengt, maar ook de vasthoudendheid als het gaat over onderwerpen als de afschaffing van de bedenktijd bij een abortus, het beleid rond 2G (coronamaatregelen), de aanvallen op het reformatorisch onderwijs, de genderideologie en de benarde positie van de boeren.

Het dwingt allerwege respect af ook bij hen die geen affiniteit hebben met de SGP. Door het heldere en evenwichtige geluid op landelijk niveau zijn er bij de laatstgehouden gemeenteraadsverkiezingen door veel stemgerechtigden andere keuzes gemaakt en dat in het voordeel van de SGP. In veel gemeenten werd 1, 2 of zelfs 3 zetel(s) winst geboekt; maar liefst 32 extra raadsleden voor de SGP en dat is ook winst voor de Bestuurdersvereniging. Daarom hopen we te mogen blijven rekenen op de steun van onze leden en ondernemers die de SGP en de beginselen van Gods Woord een warm hart toedragen. In 2021 is gebleken dat er een grote betrokkenheid was bij onze partij, hetgeen zich ook financieel vertaalde in hogere bijdragen. Dank daarvoor!

Toch wordt dit alles overschaduwd door het uitbreken van de oorlog in de Oekraïne en de dreiging van een nog groter conflict in de wereld. De grootmachten zetten de verhoudingen op scherp en de zogenaamde 'vredesmissie' is niet anders dan een nietsontziende en wrede militaire actie tegen een democratie en onschuldige burgers, waaronder veel kinderen. Na de wereldwijde corona-uitbraak, die miljoenen slachtoffers tot gevolg had, lijkt de wereldvrede aan het wankelen. We weten niet wat ons nog te wachten staat, maar gelukkig is hij die met de dichter van Psalm 91 vers 1 mag instemmen.

Psalm 91 vers 1

*Hij, die op Gods bescherming wacht,
Wordt door den hoogsten Koning,
Beveiligd in den duist'eren nacht,
Beschadwd in Gods woning.
Dies noem ik God, zo goed als groot
Voor hen, die op Hem bouwen,
Mijn burcht, mijn toevlucht in den nood,
Den God van mijn betrouwen.*

6. Balans per 31 december 2021

Bedragen in euro's Na resultaatbestemming	31-12-2021	31-12-2020
ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Terreinen	476.364	476.364
Gebouwen	803.101	835.004
Installaties	56.718	53.693
Inventaris	93.197	92.912
Automatisering	262.958	232.572
	1.692.338	1.690.545
Financiële vaste activa		
Effecten	2.688.409	2.487.629
Spaargelden	543.613	586.188
	3.232.022	3.073.816
Vorderingen		
Rekening-courant		
Stichting Fractiebijstand SGP	4.183	-
SGP-Internationaal	33.271	-
SGP Bestuurdersvereniging	99.169	64.171
Rente	-	69
Subsidies	181.241	180.317
Overige vorderingen	61.287	61.932
	379.151	306.488
Liquide middelen		
Liquide middelen	1.906.479	1.826.345
	1.906.479	1.826.345
	7.209.990	6.897.195
PASSIVA		
Eigen Vermogen		
Continuïteitsreserve	2.007.911	1.871.398
Bestemmingsreserves	1.210.000	1.128.689
Bestemmingsreserve afdelingen	1.128.263	967.064
Algemene reserve	981.913	796.373
	5.328.087	4.763.525
Voorzieningen		
Voorzieningen verkiezingen	1.649.501	1.820.184
	1.649.501	1.820.184
Kortlopende schulden		
Rekening-courant		
Guido de Brès-Stichting, WI-SGP	398	483
SGP-jongeren	72.707	29.378
SGP-Internationaal	-	26.410
Partijblad De Banier	8.462	155
Overige schulden	150.833	257.060
	232.400	313.485
	7.209.990	6.897.195

7. Staat van baten en lasten over het jaar 2021

	Uitkomst 2021	Begroting 2021	Uitkomst 2020
BATEN			
Partijbijdragen	522.429	512.253	518.915
Subsidie	927.194	914.322	933.788
Giften en legaten	363.642	125.000	256.116
Partijblad De Banier	173.287	150.500	186.680
Rentebaten en waardeverandering effecten	208.137	10.000	138.212
Overige opbrengsten	27.017	35.500	9.768
Opbrengsten afdelingen	397.883	152.250	330.566
	2.619.590	1.899.825	2.374.045
LASTEN			
Directe kosten:			
Politieke vorming en scholing	555	10.000	10.322
Informatievoorziening	237.649	278.150	386.575
Contact zusterpartijen buitenland	-	-	8.379
Politiek-wetenschappelijke activiteiten	50.280	50.280	70.000
Politieke participatie jongeren	25.000	25.000	25.000
Ledenwerving	6.216	26.500	8.285
Betrekken niet-leden bij activiteiten	101.796	77.500	88.848
Werving/begeleiding politieke ambtsdragers	4.908	15.000	22.692
Verkiezingscampagnes	299.980	234.500	303.183
Indirecte kosten:			
Personeelskosten	688.904	731.876	682.699
Afschrijvingen	102.173	104.117	92.662
Huisvestingskosten	64.920	58.460	50.925
Bestuurskosten	37.443	41.000	34.437
Bureau- en ICT kosten	198.517	175.210	177.891
Kosten afdelingen:	237.192	152.250	140.535
	2.055.535	1.979.843	2.102.433
RESULTAAT	564.054	80.017-	271.612
Resultaatbestemming:			
Continuïteitsreserve werkorganisatie	88.680	-	53.000
Risicoreserve terugval aantal zetels	27.755	-	-
Risicoreserve beleggingsportefeuille	20.078	-	13.372
Bestemmingsreserve huisvesting	40.000-	27.200-	40.000-
Bestemmingsreserve verkiezingen	125.000	-	-
Bestemmingsreserve ICT	15.000-	123.600-	15.000
Bestemmingsreserve vitalisering afdelingen	11.311	10.000-	21.754
Bestemmingsreserve afdelingen	160.690	-	190.031
Algemene reserve	185.540	80.783	18.456
	564.054	80.017-	271.612

De belangrijkste grondslagen die in de jaarrekening zijn gehanteerd zijn als volgt:

- De materiële vaste activa worden geactiveerd tegen verkrijgingsprijs en jaarlijks vermindert met een lineaire afschrijving, rekening houdend met de verwachte economische levensduur en een eventuele restwaarde.
- De effecten worden gewaardeerd tegen beurswaarde.
- De voorziening verkiezingsfonds wordt gevormd door middel van een dotatie op basis van de verwachte kosten (directe en extra personele kosten) voor de verschillende verkiezingen vanuit de landelijke SGP. De voorziening is bestemd ter egalisering van de verkiezingskosten, waarbij rekening is gehouden met 1 x in de drie jaar Tweede Kamerverkiezingen, te allen tijde 1 acute Tweede Kamerverkiezing en een inhaaleffect tot en met 2033.
- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Subsidies betreffen de toegekende subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De subsidie is afhankelijk van het aantal gesubsidieerde partijen, het aantal leden van deze partijen en het aantal zetels in de Tweede Kamer. De verantwoorde subsidie betreft het voorschot subsidie van het huidige boekjaar en de afrekening van de subsidie van het voorgaande jaar. Giften en legaten worden verantwoord in het jaar van ontvangst. De opbrengsten afdelingen betreffen door de afdelingen in het boekjaar ontvangen giften, overbetalingen, retributies, sponsoring, rente, etc. De kosten van de afdelingen betreffen door de afdelingen in het boekjaar betaalde kosten.

8. Accountantsverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij

A. Verklaring over de in het rapport opgenomen jaarrekening 2021**Ons oordeel**

Wij hebben de jaarrekening 2021 van de Staatkundig Gereformeerde Partij te 's-Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel is de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2021 van de Staatkundig Gereformeerde Partij in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de door het bestuur van de vereniging gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in punt Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de toelichting van de jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Staatkundig Gereformeerde Partij zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Wij vestigen de aandacht op punt Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de toelichting van de jaarrekening waarin de basis voor financiële verslaggeving uiteen is gezet. De jaarrekening is opgesteld voor het bestuur, verbonden partijen, leden, donateurs en subsidieverstrekkers met als doel de Staatkundig Gereformeerde Partij in staat te stellen te voldoen aan de verantwoordingsverplichtingen. Hierdoor is de jaarrekening mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden.

WIBWA 510
 3129 AL, Nieuwegein
 Postbus 137
 3430 AC, Nieuwegein
 T: 0350 327 45 45
 r.v.w.rg@vanree.nl
 www.vanree.nl
 KvK nr. 09058872

Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor het bestuur en de directeur partijbureau van de Staatkundig Gereformeerde Partij, verbonden partijen, leden, donateurs en subsidieverstrekkers en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

B. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening in overeenstemming met de door het bestuur van de vereniging gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in punt Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de toelichting van de jaarrekening. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in

geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Nieuwegein, 31 maart 2022

Van Ree Accountants

w.g.

A. Hoogenboom AA